

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Virtutes Theologicæ. Libro Triplici Fidei, Spei, & Charitatis materias expono

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lugduni, 1663

Sectio II. De interdicto Dubia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80695](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-80695)

Sect. I. De Interdicto Recept. Sentent. 301

mo numer. 188. Filiuc. tractat. 18. capite septimo
& alijs.

55 *Quoniam possunt Cef-
fationem impun-
tare.* Summus Pontifex, Episcopus, Capitulum
Sede vacante, Concilium Provinciale, Diece-
sanum, aliquie ab his delegati iuxta faculta-
tem, sibi delegatam, vel consuetudine obtenu-
tam, imponere possunt cessionem à diuinis
propter delictum graue manifestum, ac noto-
rium: idque exprimi debet in litteris, in quibus

sententia continetur. Peccatum autem debet
esse cum contumacia aduersus commune Ec-
clesia bonum. Henr. 1.13. c. 54. n. 1. Regin. 1.
l. 32. n. 72.

16 *Quibus idat ab-
fici Cef-
fationem
pot.* Cessionis tempore præcipimus, abstinere
à diuinis officiis, puta ab Horis Canoniceis
publice perfolendis, Missæ celebratione, &c.
Vnde tunc non est licitum campanas ad Sa-
cra pulsare. Tamen semel in hebdomade li-
cet ob necessitatem infirmorum pro renouan-
da Eucharistia priuatim cum uno ministro ce-
lebrare, & Cleri possunt in Ecclesia priuatam
recitare orationes: imo ei id licet binis, vel
ternis submilla voce ianuis clausis sine canta.
Reginaldus libr. 32. nu. 75. & 77. Suar. disput.
39. sectione secunda. Henrquez lib. 13. c. 53. nu.
2. & 3.

17 *Quoniam
non possunt
Sacra-
menta
confundari:* Cessionis tempore Sacramentum Ordinis
aut Extremæunctionis laicis, aut Clericis non
confertur: Sacraamenta vero Baptismi, ac Pœ-
nitentia secundum benignam Doctorum in-
terpretationem, ac præxim liceit administran-
tur: quamvis stando in rigore iuris, liceit par-
vulis Baptismus, & Pœnitentia morientibus
debeant ministrari, Sacramentum Eucharistia
et genitoribus solum confertur per modum
viatici. Matrimonium vero celebrari omnino
prohibetur. Sayrus libro quinto capite decimo
non. Reginaldus libr. 32. numer. 70. Suar. d. 39.
sectione 2.

58 *De priua-
tione sepul-
ture Sacra-
mentorum
per Cessa-
tionem.*

Cessatio à diuinis priuat etiam laicos Sa.

De priua-
tione sepul-
ture Sacra-
mentorum
per Cessa-
tionem.

59 *Præcedit
arctior prohibito cessionis: cuius proinde aliquando
effectus cum interdicti censura coniunguntur.
Interdicto vero cessatio pure, & sine interdi-
cto apponitur. Fill. tr. 18. n. 181. Laym. l. 1. tr. 5.
p. 4. c. 6. n. 5.*

60 *Inspecto iuris rigore, non videtur licitum,
in quatuor festiuitatibus exceptis Cap. 1. Non exi-
ma, officia diuina tempore Cessionis cele-
brare. Quia exceptio huiusmodi solum de in-
terdicto est facta. Sanchez de marimon, li-
bro septimo disput. 8. num. 18. Suar. d. 39. sect. 2.
numer. 12.*

61 *Namnulla
mala.*

62 *Speciale, nō generale est. Quia familia non
constituit Communitatem propriis legibus
gubernandam. Sic Palud. in 4. dis. 18. quæst. 8. non genera-
t. articul. 1. conclus. 5. Hurtad. de Interd. difficult. 2. 16.*

Sayrus libro quinto thelan. capite quarto nume-
ro decimo. Henrquez libr. decim. tert. capit. 42.
numer. tert. Aula pari. quint. disputatione
prima dub. quart. conclusion. octau. Bonacini.
tom. prim. disputation. quint. de censur. punc. I.
numer. 16.

63 *Generale, non speciale. Quia interdictum
illud videtur ferri non in personas, quatenus
aliqua qualitate sibi propria afficiuntur; sed non specia-
litas communis afficiuntur qualitate: le offi-
cium quatenus sunt ex tali familia, &
vnum corpus politicum componant. Ita
Coninch disputatione decima septima dubio
primo*

64 *De Interdicto Dubia.*

SECTIO SECUNDA.

De Interdicto Dubia.

CAPUT VIII.

Circa Interdicti Diui- sionem.

D V B I V M I.

Interdictum latum in familiam estne speciale?

65 *ECOLO ex sectione 1. Inter-
dictum aliud esse locale, per-
sonale aliud, viriumque autem
diuidi in generale, & speciale.
Interdictum locale generale
est, quod plura loca sub se con-
tinet: speciale, quod specialem locum spectat.
Interdictum vero personale generale est, quod pro-
fertur in aliquod corpus politicum, quod pro-
priis legibus gubernari potest: vt si incole
huius Provincie, Ciuitatis, Parochie, Collegij,*

66 *Namnulla
mala.*

67 *De Interd. difficult. 2. 16.*

68 *Articul. 1. conclus. 5. Hurtad. de Interd. difficult. 2. 16.*

69 *Sayrus libro quinto thelan. capite quarto nume-
ro decimo. Henrquez libr. decim. tert. capit. 42.
numer. tert. Aula pari. quint. disputatione
prima dub. quart. conclusion. octau. Bonacini.
tom. prim. disputation. quint. de censur. punc. I.
numer. 16.*

70 *Coninch disputatione decima septima dubio
primo*

primo numer. undecim. Palao decens. d. 5. punct.

1. num. 7.

64 Prima eligo sententiam valde esse probabilem scio, immo à P. Castro Palao probabiliorem vocitari. Ast ego prima communī quidem adhaereo. Nam cum de interdicto personali generali Doctores loquuntur, afferunt debere esse corpus politicum, quod propriis legibus gubernari possit: idque in familia non inuenio.

Verius cense. Diœcesi interdicta, Ciuitatē & omnia Diœcesis loca comprehendī. Quid ⁷⁰ Hoc def. da enim est Diœcesis, nisi Ciuitatis, Oppidorum, villarum, que in ea continentur colligatio? Ergo interdicta Diœcesi censentur interdicta omnes illius partes, sicuti Ciuitate interdicta, censentur interdicta omnes Ecclesias, que in illa continentur.

DVBIVM II.

Interdicta Ciuitate, vel Diœcesis, Cathedratis Ecclesia censetur ne esse interdicta?

65 Nō censetur **N**on censetur interdicta. Quia cap. *Quam interdicta* non comprehendit Cathedratis in casu odio, qualis erat casus illo in textu relatus. Sic Couar. ad Cap. *Alma mater*, p. 2. §. 1. num. 4 Staphyleus de litt. gratia, fol. 1569. Henriquez libr. decim. tert. capit. 42. numer. 1. plures referunt.

66 Interdicta censetur. Quia alias enueratur vis interdicti generalis, contra textum in cap. Si Ciuitas. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 3. n. 10. Suar. d. 32. sect. 2. n. 22. Bonac. 10. 1. de cens. d. 5. punct. 1. num. 7. & alijs apud ipsum.

67 Hoc dicendum. **H**æc sententia mihi omnino tenenda vitur. Cui non obest textus in c. *Quamvis*. Quia non dixit, sub nomine Ciuitatis, vel Diœcesis non comprehendit Cathedralem Ecclesiam; sed sub nomine Ecclesiarum Ciuitatis, vel Diœcesis. Quocirca si interdictum esset omnium Ecclesiarum illius Ciuitatis, vel Diœcesis, probabile est Cathedralem non comprehendendi ex textu illo: vt docuere Henriquez lib. 13. capit. 42. numer. 3. & Sayr. libr. 5. cap. 3. dub. 10. Quia Ecclesia Cathedratis ob eius dignitatem speciali nota digna censetur, nec venire sub dictione vniuersali omnium Ecclesiarum. Sicut non veniunt Cathedratis Ecclesia Canonici sub generali Clericorum interdicto.

71 Si terra aliqua diuinis sit nocentis, & innocentis. & interdicto plectatur: terrena illa, que ad innocentem pertinet subiicitur. interdicto?

Certum est, interdicto non subiici terram, ⁷¹ que pro inuidio alterius est innocentis. Quia si ne absque culpa innocentis puniatur c. fin. q. 4. statu. D. Antonii. p. 3. tit. 27. de mte d. c. 3. y. ius. v. Interdictum. 2. Quid autem, si terra illa diuinis sit nocentis & innocentis, ita vt pars illius nocenti competat, & pars distincta innocentis. Num pars que ad innocentem spectat, generali interdicto locali subiicitur?

Non subiicitur, sed ea solum pars, que ad ⁷¹ nocentem pertinet. Quia vbi culpa non ad. Non subiicitur, iniuste poena iacula contorquentur. Sc. c. 1. cap. 1. Sayr. libro quinto thesau. capite tertio m. re. mer. 2. 3.

Subiicitur quidem censura & pars illa que ad innocentem spectat. Quia alias interdictum ⁷³ generale latum in terram domini nocentis subiicitur, eluderetur, contra textum in cap. Si Ciuitas, de sentent. excommun. in 6. Eluderetur autem, si populus habitans in terra interdicta direcente, posset ad diuina audienda & celebranda ad partem terra contiguam accedere. Ita Palao de censur. disputation. 5. 1. n. 1. 2. Paragraph. 1. numer. 6.

Existimo veram esse primam sententiam, ⁷⁴ de interdicto directo & immediato loquamus, ⁷⁴ Ad illius si de interdicto accessorio, & quasi per con. resolut. sequentiam 1. sermo sit, verius credo, partem illam innocentis competentem interdicto subiici, ne interdictum generale latum in terram domini nocentis eludatur.

DVBIVM III.

Interdicta Diœcesi, Ciuitas censeturne interdicta?

68 Nō censetur **M**inime interdicta censetur. Quia Diœcesis accipi debet secundum suam propriam speciem, iuxta quam equidem à Ciuitate differt. Sic Bonac. 10. 1. disput. 5. de cens. punct. 1. num. 11.

69 Interdicta censetur. Quia Diœcesis ex Ciuitatibus, Villis, & pagis coalefecit. Ita Ferdinand. à Castro palao de Censur. dub. 5. punct. 2. Parag. 1. num. 4.

71 Si interdictum hac forma seratur: Interdicimus omnes terras, quas Dominus habet vel possidet comprehenduntur haec quarum solum usumfructum habet?

Certe si de terris ad dominum pleno ore ⁷⁵ pertinentibus loquamus, si interdictum seratur hac forma: Interdicimus terras illius Domini, qui in qua ipse dominum habet: omnes terras sub

sub illius dominio existentes interdicuntur. Quia nulla est ratio, ob quam vna potius, quā alia sit interdicta, & dictio, *Omnes nullam excludat*. At ex p̄dicta forma non subiicitur interdicto terra, in quas solum dominus iurisdictionem habet, & administrationem, vel v̄sumfructum. Quia harum proprie dominium non habet. Neque cederetur, subiici teras, in quas solum dominum indirectum dominus habet, ut sunt datæ in pignus, vel hypothecam, aut feudum. Quia illud interdictum in damnum potius feudatarij, & hypothecarij cederet. Quæsiemur vero si interdictum sub hac forma feratur: *Interdicimus omnes terras, quas dominus habet, vel possidet; an comprehendantur illæ, quoniam solummodo v̄sumfructum habet?*

76 Non comprehenduntur. Quia à domino illo ha^ter^e pleno iure non possidentur: & ly
~~Non compre-
henduntur.~~
Habet, vel possidet plenius indicat ius, cum
ab^lolute dicitur. Sic nonnulli, quorum senten-
tiam. Palao de cens. d. 5. pun. 2. §. 1. num. 6. ait esse
probabilem.

77 Comprehenduntur quidem. Quia etiam si in feodium, vel pignus accepta sint: at vere ab ipso habentur. Argum. cap. 2. de poplatis. Prator. Ita Aulis p. 5. d. 1. dub. 3. Palao citar. Coninch d. 17. dub. 1. numer. 21. Henriquez lib. 13. cap. 42. etiam. S. G. cap. 1. numer. 1. dub. 1. et 2.

78 *Anterioris
funeraria.* *mem. 2. Sayt. 5. 116. au. cap. 3. a numer. 17. plures
citas.* Existimò probabile esse, solum in illa inter-
dicti forma comprehendì terras illas, quæ ple-
no iure à domino possidentur. Verius autem,
comprehendi eriam eas, quarum habet vsum-
fructum, vt sunt terra in feudum, vel pignus
accepta. Dum enim durat ille contractus, ve-
re dicitur eas terras habere, ac possidere.

D V B I V M VI.

Si terras interdicto suppositas Dominus vendat. Et solius domini culpa interdictum fuerint. Et non iuris voluntatis: effagine illarum interdictum?

79 Interdictum cessat. Quia integræ ratio finialis, ob quam illæ terræ sunt interdictæ, est, quia sunt domini delinquentis, ut eo interdicto apposito puniatur, & corrigitur; quæ ratio omnino cessat, alienatione facta. Sic Coninch d. 17. dub. 1. num. 22. Hurtad. tr. de interd. diff. 5. fine.

81 Vgl. tab. 5, c. 12, m. 3.
Hoc defido. Esto ratio finalis, ob quam terra illa interdicto fuerit supposita, cesset: non tamen inde probatur cessare interdictum ipso iure, ob rationem praefatam, sed esse auferendum. Unde mihi secunda sententia magis arridet.

D Y B I V M VII.

Exteri et si diu in populo habitent, eximuntur nec ab Interdicto personali generali latore.

Non eximuntur. Quia diu inibi habitantes, vti assolent Scholastici, mercatores, libri gerentes, &c. legibus populi adstringuntur. 82
Sic plures Doctores, quorum sententia admodum est probabilis, eam approbante Castro Palao de censur. disputation. 5. punct. 2. Parag. 2. Non ext. muntur.
num. 6.

Eximuntur equidem. **Quia** exteri ad populum non pertinent, nec partes illius sunt: Ergo legibus is, que penales sunt, minime subiiciuntur. Ita Bonacina *tom.1 de cens. dispensat.5. punct. 1. numer. 20. Vgolin. tab.5. cap.20. Parag. 3. num. 2. Henriquez lib. 13. capit. 21. numer. 3. Nauarr. capit. 27. numer. 167. Saycus lib. 5. cap. 4. nu. 19. Aulia p. 5. d. 5. dub. 4. concl. 10. Coninch d. 17. nu. 12. & alii.*

Licit exteri plerumque legibus populi ad- 84
stringantur, quod negari non potest: non ta- *Idem afferat.*
men adstringantur illis, quæ singulares per-
sonas, quatenus sunt illius populi afficiunt:
vti est lex hæc interdicti. Vnde exteros hoc
ex capite minime afficerre potest interdicti
pena.

DVB 3 V M VIII.

Duplex habentes domicilium, alterum in loco
interdicto, alterum in loco, qui Interdi-
ctus non est, afficiuntur censura perso-
nali?

Afficiuntur plane. Quia vere sunt de populo interdicto & illius perfruuntur honoribus: Ergo debent oneribus etiam praegraniari. Sic Calderini. tr. de interdicto membr. 2. nu. 39. Angel. v. Interdictum 1. n. 4. Tabie. eodem. §. 10. Roselli. lib. n. 8.

Non afficiuntur. Quia cum eque pares sint
populi interdicti, & non interdicti: nulla est
ratio, ob quam populi interdicti onus subire
debeant potius quam libertate populi non in-
terdicti potiri. Ita Sayr. 1. 5. thef. c. 4. n. 18. Hein.
lib. 15. cap. 42. numer. 2. Sylvest. v. Interdictum,
num. 1. 2.

Mediam teneo viam. Interdicto subiiciuntur cum in loco interdicto habitant: securi si in loco non interdicto commorantur. Quia etiam est, ut durante habitatione, alius de populo, cuius ipsi sunt pares, conformetur. Mecum Starius disputatione, 2. sectione, 2. n. 16. Filiique tract. 19. num. 1. Bonac. to. 1. d. 5. de censu pun. 1. num. 20.

DUBRIVM

Bonacini, tom. 1. disp. 5. de censur. punct. prim. 24.
mer. 17.Hos sequor. Nam ex Doctoribus tam Clericis quam laicis communitas, seu uniuersitas ⁹³ *Hos sequuntur.* coalescit, ut experimento comprobatur.

D V B I V M IX.

Cum Interdictum fertur à summo Praesule, seu ab eo, qui in seculares, & Regulares iurisdictionem habent: comprehenduntur Religiosi, interdicto Clero?

88
Comprehenduntur.

Comprehenduntur quidem. Quia communitas in populum & Clericorum diuiditur. Argum. Cap. Si sententia, de sentent. excommunicat. At Religiosi etiam laici sive mares, sive foeminae, non sunt de populo, vt suppono: ergo non de Clero. Igittu interdicto Clero, censendi sunt esse interdicti. Sic Couar. ad c. Alma, p. 2. §. 1. n. 8. Nauar. sum. c. 27. n. 167. Suar. d. 32. sect. 2. n. 13. Philiac. de offic. Sacerd. p. 1. l. a. c. 3. Viuald. de interd. n. 159. Tolet. lib. 1. cap. 18. & alij.

89
No comprehenduntur.

Non comprehenduntur. Quia esto sub nomine Cleri Religiosi in favorabilibus intelligentiis: non tamen in penalibus & odiosis: vt, potest qui diversis legibus, ac constitutionibus reguntur. Ita Vgolin. tab. 5. §. 5. numer. 3. Henriquez lib. 13. cap. 42. num. 3. Sayr. lib. 5. thesau. cap. 4. numer. 29. Aul. p. 45. disputat. 1. dub. 4. concl. 7. Coninch. disputat. 17. n. 8. Filliuc. tract. 18. numer. 14. Layman. lib. 1. tractat. quint. part. quart. capite. 1. numero tertio. Hurtad. de interd. diff. 4.

90
Hoc affirmo.

Si interdictis Religiosi, non censentur Clerici seculares interdicti, ut fert communis sententia neque etiam interdicto Clero, Religiosi censendi sunt interdicto offici. At si Religiosus beneficium seculare possideat, interdicto Cleri subiicitur. Quia unum cum Clericis secularibus corpus constituit. Hurtado, ac Sayro annotantibus. Verum si interdictum latum esset non sub nomine Cleri, sed sub nomine personarum Ecclesiasticarum, cederem Religiosos tam Clericos quam laicos comprehendendi. Quia vere sunt persona Ecclesiastica ad Ecclesiam, illiusque iurisdictionem directe pertinentes.

D V B I V M X.

Interdictus alicuius uniuersitatis Doctoribus, afficiuntur Doctores Clericali statu insigniti?

91
Non afficiuntur.

Non afficiuntur Doctores Clerici, sed laici tantum. Quia solum Doctoribus laicis competit, uniuersitatem constitutere, sive communiam. Sic Angel. verb. Interdictum 1. num. 9. Rofel. libid. num. 15. Sylvest. 2. n. 18. Vgolin. tab. 5. Parag. 5. num. 3. Sayr. lib. 5. thesau. capit. 4. num. 20.

92
Afficiuntur.

Afficiuntur plane tam Clerici quam laici Doctores. Quia nomen Doctoris aequum Clericis ac laicis est commune. Ita Tabie. verb. Interdictum 1. numer. 9. Armil. numer. 11. Viuald. numer. 169. Henriquez lib. 13. capit. 42. numer. 1.

D V B I V M XI.

Interdicto populo, interdictane loca, cuius censentur?

Consentitur interdicta. Quia alias interdictum frustrane esset cum Clerici possent aperi. Interdictum ianuis, & campanis pulsatis in Téplicis illius censentur. populi diuina peragere. Sic Couar. ad c. Alma, p. 2. §. 1. numer. 7. Henriquez lib. 13. capit. 42. circa finem.

Minime interdicta loca illa censentur. Quia interdictum personale à locali distinguuntur, ne Nō censentur, que vñū aliud interficit. Neque est inconveniens, ut interdicto populo, post Clericos diuina in. Ecclesiis illius populi peragere, cum Ecclesie non sint interdicta. Ita Nauarr. sum. c. 2. p. 27. numer. 167. Hurtad. tractat. de interd. diff. 3. Aul. part. quint. d. 1. p. 1. disputat. prim. dub. 2. Coninch. dub. 17. num. 20. Sayr. lib. 5. thesau. cap. 4. num. 16.

Hanc sententiam probabiliorem esse iudic. co. Neque enim inde sequitur, interdictum populi claudi, cum populus debeat à diuinis illis officiis audiendis abstinere. Quod si populus interdictus eis velit assistere, neque expelli valeat, cessare debent Clerici ab illorum celebratione, non ex lege interdicti, sed ob scandalum vitandum, & ad peccatum cooperationem.

CAPVT IX.

Circa Interdicti Causas.

D V B I V M XII.

Episcopus, seu Pratalis sub se Capitulum habens potest sine eius consensu interdicti sententiam ferre

Dicitur quidem. Quia consuetudo legis vim habens edo. ^{Pat. p. 1.} cets. id illos posse, cum quotidie ^{den.} huiusmodi potestatem executioni mandari videamus, tali sententia vim suam exercente. Sic Calderin. de interd. membr. 3. numer. 5. 4. Glos. ad. ap. 1. de excessib. Pratal. verb. Capituli. Abbas ibi. Vgolin. tab. 5. capit. 1. Paragraph. prim. Surius dub. 36. section. 1. numer. 6. Sayrus 1. 5. thesau. cap. 10. num. 20.

Minime potest. Quia c. 1. de excessib. Pratal. Pontifex

Ciuitas, Castrum, locus, territorium: at locus tam de interdicto locali, generali, quam speciali intelligitur. Præterea solutio debiti pecuniarij facile aliis viis po test obtineri, absque innocentium periculo. Ita Couat. ad c. Alma. p. 2. §. 1. n. 5. Mexica de interd. diff. 3. concl. 2. Aula p. 5. d. 3. dub. 3. concl. 2. Inclnat Laym. l. 1. tr. 3. p. 4. fine.

III
Cum his Doctoribus opinor. Nam interdictum personale generale ideo ob causam pecuniarij debiti prohibetur apponi ab ordinaria potestate, ne ob temporalem causam, & que alia via emendari potest, innocentes detrimentum patiantur: ut haec ratio etiam in interdicto locali speciali procedat: ergo interdictum locale speciale ob debitum pecuniarium nequit imponiabique summis Praesul's facultate.

poneretur culpa, non innocentia flagelletur.

D V B I V M XVIII.

Ob culpam venialem propriam posse ferri speciale personale interdictum:

P Otest quidem. Quia huiusmodi interdictum non priuat maioribus bonis, quam excommunicatio minor: & ex alio capite cum est à iure, vel ab homine generaliter latum, tamen facile ac excommunicatio minor yalet afferri. Ergo sicut excommunicatio minor ob solam culpam venialem contrahit potest, etiam contrahit potest interdictum. Sic Henr. lib. 13. c. 50 n. 2. Aula p. 5. d. 3. dub. 2. S. v. Interdictum, n. 7. Hurtad. de interd. diff. 13.

Non potest. Quia huiusmodi interdictum maioribus bonis priuat, quam minor excommunicatio, & paucim contigentibus liquide priuat Sacramentorum administrationis, & receptionis plurium, diuinorum officiorum afflictionis, ac Ecclesiasticae lepuluræ & difficultis tollitur quam excommunicatio minor, quæ à quolibet Sacerdote simplice valer afferri, cum interdictum faltem proprium Sacerdotem requirat. Ita Surius disputatione, 6. sett. 3. num. 1. Sayrus lib. 5. thes. c. 11. num. 16. Layman. libr. 1. tr. 1. p. 4. c. 4. num. 4. Vafquez tom. 1. disputatione, 5. 8. num. 50.

Hanc sententiam probabiliorem esse non dubito. Nam ob transgressionem interdictum sepe incurrit irregularitas, quæ tamen non intentionem ob minoris excommunicationis vio. probabilitationem: ergo signum est graviorum esse posse rei, nam: ac proinde non nisi ob grauem culpam contrahit posse. Fatoe tamen, si interdictum non sit absolutum, & integrum, sed partiale, & ad breve tempus posse ob veniale placulum posse iniungi. Quia tunc est leuis pena facile remouenda. Caiet. v. S. spensio. & v. Interdictum Nauar. sum. c. 27. n. 167. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. n. 4. Hurtad. de interd. diff. 12. Surius d. 36. sett. 3. num. 2.

CAPVT X.

Circa Interdicti Effectus.

D V B I V M XIX.

Tempore Interdicti potestne seclusa necessitate solemniter missa & missa Baptis- matis?

De primo effectu h. ne priu. tatione affi- u. & palli- ya Sacra- mentorum.

V Idimus section. prim. administrationem, ac receptionem Sacramentorum esse Norvilia tempore interdicti prohibitam, exceptis ruribus in iure expressis. Deciditur Cap. Re- sponsio

115
Poteſt qui. P Otest quidem. Quia si ob culpam capitis innocentes communitatis grauantur interdicto populo: cui non poterit innocens inter dici ob culpam alterius, qui ipsi coniunctus est? Sic Henr. l. 13. c. 50. n. 2. Aula p. 5. d. 3. dub. 2.

116
Non potest. Minime potest. Quia cum speciale personale interdictum propriam personam vbiique affectat, pena est in ipsa culpam supponens. Ita Sayr. l. 5. thes. c. 11. n. 5. Surius d. 36. sett. 3. num. 2. Hurtad. de Interd. diff. 1. 3.

117
Hoc eligo. Hanc sententiam communem eligens affero, interdictum personale speciale nunquam ob alienam culpam ferri posse, sed necessario propriâ sup.

118 respōsō, de sent. excom. &c. Si sententia, eodem tit.
Certum est, excipi Baptismum, parvolorum
cuius quidem administratio potest, imo debet
eis solēnis: nec refert, an interdictum sit locale
generale, an speciale: Confitans autem est Do-
ctorum sententia, posse personam generaliter
interdictam hoc Sacramentum solemniter
ministrare. Quia generale per sonale interdi-
ctum artius non ligat, quam generali loci,
quo non obstante Baptismi ministratio per-
mititur. Persona vero specialiter interdicta
potest principem in calu necessitatis Baptis-
mum ministrare. Quaeritur vero, num secula-
ria necessitas possit solemniter illum mini-
strare?

119 122 Inq. qui-
dem. Potest quidem. Quia sicut non obstante inter-
dicto speciali loci potest ei in loco mini-
strari hoc Sacramentum. Sic videtur mini-
strari posse à persona specialiter interdicta,
eius interdicto non obstante. Concessio enim
hac non ob Ministrum, sed ob Baptizandum
facta est. Sic nonnulli, quorum sententiam
probabilem esse Palao citandus indicat.

123 124 Minime potest. Quia his personis, sicut ex-
communicatis nullus est favor concessus, qui
necessario foret, si seclusa necessitate minis-
trandi, Baptismum solemniter possent id ger-
re. Ita Sayl. l. 5. thes. c. 7. n. 6. Bonac. 10. de cens.
d. 5. pun. 3. §. 1. n. 5. Alter. de interd. d. 4. c. 1. fine.
Fill. t. 18. n. 3. Palao de cens. d. 5. pun. 4. §. 1. n. 5.

125 126 Hoc tenet. Satis probabilem primam sententiam esse
reor, sed longe veriorem esse secundam. Quia si
nullatenus adest vrgens necessitas totus fa-
vor Ministro soli factus confitetur non Bapti-
zando, siquidem posset ab ipso priuatum Ba-
ptizari si virgaret necessitas.

D V B I V M X X.

Ad ministrandum Confirmationis Sacra-
mentum tempore interdicti potestne si
opus sit, confici Chrm̄a non seruata c.
Alma mater moderatione?

127 Nonnulla
suppono. Quid dictum est de Baptismo, de Sacra-
mento Confirmationis dicendum esse
omnes fatentur. Licer enim non sit Sacra-
mentum necessitatis, est tamē Baptismo accessoriū,
& illius quasi complementum: vnde concessum
Baptismo, hoc confitetur concilium non vctu-
ques cum omni sua solemnitate apertis iau-
nus, ac si interdictum non esset. Argum. Leg. Si
quando, c. de inofficio testam. Quia uno con-
cesso, conceduntur ea, cum quibus praefari so-
let. Et sumitur ex c. Quoniam, de sent. excom. in
6. Henr. l. 13. c. 45. Suar. d. 3. feb. 1. n. 7. Avila
p. 5. d. 5. feb. 1. dub. 4. conel. 3. Additur præterea
in cap. Quoniam posse Chrm̄a confici in loco
etiam specialiter interdicto. Quia est necessi-
tatum Confirmationi: & concessa Confirma-
tione, concedi debent quæ ad illam conficien-
dam sunt necessaria. Leg. Ad rem. & Leg. Ad
legatum, ff. de procurat & defensorib. Iam requi-
ro, an ut tempore interdicti Chrm̄a possit
confici non seruata moderatione, quæ in c. Al-
ma prescribitur?

Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

126 Non potest. Quia si ad Confirmationis Sa-
cramentum tempore interdicti ministrandum, Non potest
necessaria est Chrm̄atis confitcio, debet ea
moderatione perfici, quæ in reliquis Sacri-
ciis diuinis constitutione ex illa obseruari im-
peratur. Sic Couat. ad c. Alma p. 1. §. 2. num. 7.
Henr. l. 13. c. 45. Bonac. 10. 1. de cens. d. 5. pun. 3.
§. 1. n. 4. & alij.

Potest quidē. Quia textus in c. Alma nō fuit
expeditus ad ampliandā interdicti prohibitio-
nē, & abrogatiō casu, in quibus interdicti pro-
hibitio locū iure antiquo non habebat: sed ex-
peditus fuit ad tēperandū rigorē illis in casibus,
in quibus vim habebat interdicti prohibitio.

Cū autē iure antiquo ministratio Confirmationis,
& Chrm̄atis confitcio absque villa modera-
tionē c. Alma mater, fuit permīsa, non
debet censeri, id ex eo c. Alma esse sublatum.
Ita Barboſa de potest. Episc. alleg. 3. Laym. l. 1.
tr. 5. p. 46. 2. n. 1.

128 Hoc defido.

Hanc sententiam quam satis probabilem
esse reor eligandam duxi, quamvis primam cō-
manem esse ingenue profiteor. Quia huius-
modi textus moderationem adhibet in Sacri-
ficio Missa, & officiis diuinis, quæ diebus fin-
galis dicuntur: At Chrm̄atis confitcio sub
his officiis diuinis quotidie dicendis non con-
tinetur: ut quia non dicitur, sed confitetur: tū
quia non singulis diebus peragitur.

D V B V I M XXI.

An ministratio Sacramenti Penitentiae
à Sacerdote interdicto denunciato facta
validane est?

129 130 Nonnulla
suppono. Sacramentum Penitentiae iure antiquo solis
moribundis, & peregrinis concessum
erat. Cap. Quod in te, de penit. & remis. at
iure nouo omnibus conceditur duplice condi-
tione apposita. Prima est, ne recipiens excom-
municatus sit, quia pertinaciter interdicto cau-
sam dederit. Secunda, ne absoluendus causam
culpabilem dederit interdicto: eo enim casu
debet prius satisfactionem condignam exhi-
bere. Quod autem dictum est de receptione,
dictum de eius administratione existimat: posse
in quanm, ad ministrari in loco interdicto, & à
persona generaliter interdicta: secus vero à
persona, quæ specialiter interdicta sit. Iam re-
quiro, num administratio facta ab interdicto
denunciato, non solum sit illicita, sed & in-
valida?

Invalida est. Quia in cap. Responso, de sent.
excom. & cap. Si sententia, cōtem titul. Sa-
cerdoti specialiter interdicto quilibet Sacra-
mentorum administratio extra casum necesse
tatis prohibetur absolute, nec an valide id ge-
rat, exponitur. Ergo de interdicto denunciato
credendum non solum illicite sed invalide
Penitentiam ministrare, iurisdictione utique
omnino priuato. Sic nonnulli Doctores, quo-
rum sententiam Suarini disputatio trigesima
tertia sezione prima numero vigesimo approba-
re, imo & sequi videtur, cum dubitans in con-
trarium inclinet.

D d 2 Non

131 **Non est invalida.** Quia interdictum non in iurisdictione, sed diuinorum vnu priuat. Ita Fil. tr. 16. n. 38. Bonac. tom. 1. d. 5. de cens. pun. 3. §. 3. n. 2. Palao de cens. d. 5. pun. 4. §. 1. n. 8. Suan. vbi supra.

132 **Hoc mihi probabilius.** Hoc probabilius esse censeo. Quia penitentia administratio, quia diuinum quid est, illicite ab interdicto denunciato getitur, atamen quia interdictum iurisdictione non priuat, valide exerceri nullo ex capite repugnat.

D V B I V M XXII.

Permissum est Eucharistiam sumere, ac ministrare in quatuor festivitatibus contentis in Cap. Alma mater, de sentent. excommunicat. in 6.

133 **Questionis status.** Eucharistia sacramentum tempore Interdicti localis, & personalis generalis potest, & debet ministrari iis, qui sunt in probabili mortis periculo constituti. Extra hoc periculum nec licitum est id ministrare, nec illud recipere in loco interdicto, nec a personis generaliter interdictis. Quæstionem vero, an in quatuor festivitatibus, nempe Natalis Domini, Pasche, Pentecostes, & Assumptionis Deiparæ, quibus in C. Alma concessum est omnibus fidelibus, ut tempore interdicti localis, vel personalis divina participare valeant, dummodo causam interdicti non dederint, aut alias sine persona interdicti possint illis temporibus Eucharistiam sumere, eisque ministrari permisum?

134 **Non est permisum.** Permissum non est. Quia in his festivitatibus solom permissum diuina officia celebrari, & participari a fidelibus ac si nullum esset interdictum. At Sacramenti huius receptio & administratio a diuinis officiis est digesta, uti constat ex cap. Si sententia de sentent. ex comm. in 6. & ex Cap. Episcoporum, de priuilegiis. eodem lib. Ergo ex diuinorum officiorum, receptio & administratio Eucharistie concessa non videtur. Nam à diuersis, & separatis non est facienda illatio. Argum. Leg. Papinianus exuli. ff. de minorib. Certe Pontifex in predicatione Cap. Alma, solum agit de Missâ celebratione & qualiter officia diuina tempore interdicti valeant celebrari, nihilque adicet de Sacramentorum receptione, & administratione. ergo prohibito tempore interdicti iure antiquo statuta, ne Sacramenta recipiantur, nullam accipit mutationem ex eo Cap. Sic Covarruñas p. 2. ad Cap. Alma §. 5. n. 5. Nauar. sum. c. 27. n. 179. Bonac. 10. 1. de cens. d. 5. pun. 3. §. 2. n. 8. Aula p. 5. d. 4. fct. 1. dub. 5. conclus. 3. Hurtad. de interd. diff. 7. n. 26. Sayt. lib. 5. thes. c. 7. num. 25. Hent. l. 13. c. 45. n. 2.

135 **Permissum est.** Permissum quidem est. Quia in omnium sententia his festivitatibus conceditur omnibus Christi fidelibus non solum diuinis officiis assistere, sed & Missæ sacrificio. At iure antiquo omnibus assistentibus sacrificio Missæ concessum erat de ipso Sacrificio communica-

cando, participare ergo modo etiam id debet censeri esse concessum. Et forte ob hanc causam textus vnu non fuit verb. *Affistere*, sed *Participare*: ex eo colligitur, non solum ex Sacrificio Missæ, & diuinis officiis assistendo, sed & sacratissimum Christi Domini Corpus percipiendo posse participare. Ita Fil. liuc. tr. 18. num. 32. Coninch. d. 17. dub. 1. num. 36. Suanus d. 33. section. 1. num. 37. Palodin. 4. dist. 18. quæst. 8. articul. 2. concl. 3. Federic. conf. 11. n. 7.

136 **Profecto ut primam sententiam probabilem admodum imo communem deferam, scilicet. Secundum dæque libenter hæream, hac ratione alioquin sententiam specialiter interdictis, seu illis, qui causam in c. interdicto dederunt; in c. Alma prohibetur Eucharistiam recipere ergo tacite aliis conceditur, exceptio enim vnu in c. sibus non exceptis regulare firmat. Alias namque frustane esset hæc exceptio, si omnes tam interdicti, quam non interdicti; & tam interdicti specialiter, quam generaliter, exclusi à communione essent.**

D V B I V M XXIII.

137 **Illi quibus ex privilegio competit Missa Sacrifício assistere tempore interdicti, possuntne tunc Eucharistiam recipere laicorum more?**

Questioni Dubio proximo agitare finis. **Q**uestio hæc, quam Doctores excitant de Sacerdotibus, alisque Clericis, quibus concessum est celebrare Missam, & diuinia officia: & de iis, quibus ex privilegio competit tempore interdicti diuinis assistere: an, inquam, omnes hi possint laicorum more Eucharistiam accipere?

Non possunt. Quia iure antiquo prohibita erat Eucharistie receptio nisi morituri, Cap. Quod in re de pœn. Premissum à qua prohibitione recedit nequit, nisi quatenus iure novo permissum inveniatur. Argum. Clement. 1. 6. Porro de verb. signific. At iure novo sola receptio Eucharistie in celebratione Missæ permititur sacerdotibus, ne sacrificium imperit. Cum etiam Cap. Alma mater, de sentent. excommunicatione. Ergo extra hunc calum nequam aut hi, aut alii poterant more laicorum Eucharistiam recipere. Sic Nauar. sum. c. 27. n. 2. 179. Hentiq. l. 1. c. 45. n. 2. Vg. Galin. zah. c. 6. 7. 8. 6. n. 5. Sayt. lib. 5. ab. fan. c. 7. n. 1. Bonac. tom. d. 5. de cens. pun. 3. §. 2. n. 8. Aula p. 3. d. 4. c. 1. dub. 5. c. 1. dub. 5. Layman. l. 1. tr. p. 1. 2. num. 1. Hurtad. de interd. diff. 7. n. 26. Sayt. lib. 5. thes. c. 7. num. 25. Hent. l. 13. c. 45. n. 2.

138 **Possunt quidem. Quia tempore nascientis Ecclesiæ assistentia ad Missam amplexa erat. Pœnitentiæ Sacra Communion: ergo concessum primo ac dem. cessorum concessum esse liquet. Ita Sylack. verb. Interdictum. 5. question. 7. Suanus d. 33. section. 1. n. 1. n. 2. 3. & 36. Fillod. l. 1. f. 8. n. 4. 2. & alii.**

139 **Fateor, ut primam sententiam communem, ut illam esse plurimique Declarum patrocinio fulcitur, placuisse.**

ESCOLA
Theol. f.
Tom. LXVI
ED. L

Se^t. II. De Interdicto Dubia. 309

ri: nihilominus valde proabilem censeo esse secundam. Affero igitur, omnibus illis, quibus ex privilegio competit Missæ Sacrificio afflīste posse, concessum consequenter esse posse communicare. Hinc colligo, Religiosos sive viros, sive foeminas, & nouitios, quies datum est Missæ, & diuinis afflīste, posse Sacrificium recipere. Et quidem hoc primitiū suscipiendo Eucharistiam interdicti in tempore omnes fere Religiosi habent. Leges compendium privilegiorum SOCIETATIS IESU, verb. Interdictum, & verb. Communicare. Nauarum c. 27. n. 179. Henr. d. 13. c. 41. n. 2. Sayt. l. 5. thes. c. 7. n. 23. Laym. l. 1. rr. 5. p. 4. capit. 2. num. 2.

D V B I V M XXIV.

Clericis, quibus concessum est, tempore interdicti Sacrificium Missæ, & diuina officia celebrare, concessumne etiam est Sacramentum Extremaeunctionis recipere, vel ministrare?

¹⁴¹ **C**ertum est Extremaeunctionis Sacramentum in nullo interdicto locali, vel personali ministrari laicis posse. c. Non est vobis, de sponsalib. c. Quod in te, de paenit. & remissionib. Quia licet hoc Sacramentum sit valde proficuum morienti, quia tamen necessarium non est per te, ideo Ecclesia ad maiorem censuram mortuum suis fidelibus id abnegavit. Concessum autem Eucharistiam, licet enim morienti, & penitentiam recipiunt simpliciter necessaria non sit, Eucharistiam eo in articulo recipere iuris diuino obligamus. Dubito autem an Clericis, quibus concessum est, tempore interdicti Sacrificium, ac diuina officia celebrare, concessum etiam sit Extremaeunctionem ministrare, aut recipere?

Concessum est. Quia cui maiora conceduntur & minora intelligi debent esse concessa. Ergo cum celebratio Sacrificij Missæ & Eucharistia receptio tempore interdicti Clericis concedatur, censeri debet & Extremaeunctione, utpote inferior concessa. Sic nonnulli, quorum sententiam alicui haud improbabilem esse videbimus.

¹⁴² **M**inime est concessum. Quia Cap. Quod in te, de paenit. & remission. id haud obscurum prescribitur. Postquam enim Pontifex dixerat, omnibus tempore interdicti prohibitum esse Extremam unctionem, & Ecclesiasticam sepulturum subdit, sepulturam Ecclesiasticam Clericis seruantibus interdictum esse concedendum: tacite ergo prohibitionem Extremæunctionis suo in vigore reliquit. Argum. cap. Nonne, de presumpt. Ita Abbas ad Cap. Quod in te, num. 9. Bonac. tom. 1. disputation. quint. de censur. punct. tert. Parag. tert. num. 4. Sayt. libr. quint. thesau. capit. septim. numer. 30. Couar. ad cap. Alma, part. secund. Parag. quint. numer. 5. Sylvest. verb. Interdictum 5. num. 8.

¹⁴³ **H**oc omnino tenendum, quod (quidquid aliquis dixerit) certum esse defendo. Atta- Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

men si interdicti tempore infirmus nullum aliud Sacramentum recipere posset: poterit ei Vnctio Extrema ministrari ex presumpta Ecclesiæ voluntate. Quia minimè credam pessimam Matrem suis fidelibus, & maxime morituris Sacramentorum subsidium velle denegare: cum salus aeterna infirmi, Sacramento non recepto non leviter periclitetur: cuius periculum maxima ex parte Sacramento extremaeunctionis recepto temperatur. Layman, libr. prim. rr. 5. 1. quint. part. quart. capit. secund. numer. prim. Sayt. libr. 5. thesau. capit. septimo numero trigesimo tertio adiiciens magnæ futurum utilitatem, si Pontifex omnibus morituis hoc Sacramentum sicut Eucharistiam permitteret, tum ob eius utilitatem, tum ob necessitatem quæ aliquando poterit euenire: ut omisso hoc Sacramento infirmus solum attritus pereat aeternum: quisi illud reciperet vitam aeternam obtineret.

D V B I V M XXV.

Illis festiuitatibus, in quibus Cap. Alma fidelibus concedetur diuinorum participatio censetur concessa etiam esse eis Extremaeunctione?

Concessa censetur. Quia Sacra Vnctio in terdiuina debet reputari. Et quia priuilegium Principis quale hoc est, late interpretandum, ut de quolibet officio diuino, & de cuiusvis Sacri participatione intelligatur. Sic Federic. de Senis cons. 111. Sylvest. v. Interdictum 5. n. 5.

Non censetur concessa. Quia cum Extremaeunctionis prohibito tempore interdicti sit absurda, & in Cap. Alma non inueniatur tempora pro quatuor illis festiuitatibus: nullatenus concessum est, huiusmodi privilegium ad Extremam unctionem extendi. Ita Couar. rruias ad cap. Alma, p. 2. §. 5. n. 6. Vgolin. tab. 5. capit. 8. Parag. 11. Sayt. libr. 5. thesau. capit. 7. numer. 3. Bonac. tom. prim. disputation. 5. de censur. 3. §. 3. numer. quart. & c. alij committit.

Primam sententiam suffinendam non esse crediderim. Nam Cap. Alma, non quorumlibet diuinorum participatio conceditur, sed tentia ad Sacrificij, & officiorum diuinorum, sub quibus Extremaeunctione non comprehenditur. Neque reiicio. Principis privilegium ultra verborum proprietatem est extendendum.

D V B I V M XXVI.

Sabbathio Sancto in loco interdicto possuntne Ordines conferri?

Certum est Sacramentum Ordinis in loco interdicto, vel personis specialiter interdictis statim.

¹⁴⁸ Questionis nullum.

D d 3

nuñat enus conferri posse. Bene tan en generaliter interdictis in loco non interdicto. Quasierim vero, num Sabbatho Sancto possint in loco interdicto. Ordines conferri?

149
Poteſt qui-
dem.

Poteſt quidem. Quia festivitas Paschatis à Missa incipit: At Ordinum collatio ex Ecclesiæ præscripto Missæ, diuinis officiis eodem peragendis est accessoria: ergo concessa Missa, & diuinis officiis, censeri debet concessa Ordinum collatio. Theologus non immensus iudicans hanc sententiam improbabilem non existere.

150
Non poteſt.

Minime poteſt. Quia Ordinum collatio nō est ita accessoria celebrationi Missæ, & officiis diuinis Sabbathi Sæcti, quin abſque illa peragi possint. vt ſepiuſ accidit. Non enim accedit collatio Ordinum necessaria, fed voluntaria: Ecclesia enim id non præcipit, fed permittit. Ergo ex conſeſſione celebrationis Missæ & diuiniorum officiorum Ordinum collatio non intelligitur conſeſſa. Ita Palud. 4. diſt. 8. qu. 3. articul. 2. conſlus. 3. Sayr. lib. 5. theſau. capit. 7. numer. 39. Bonac. tom. 1. d. 5. de cens. p. 1. 3. §. 3. num. 3. Couar. ad cap. Alma, part. 2. Par. 3. num. 4.

151
Hoc ut cer-
tum admetti.

Hanc sententiam vt certam admitto. Nam si ex conſeſſione celebrationis Missæ, & diuiniorum officiorum Ordinum collatio conſeſſa intelligeretur: in diebus quatuor temporum, ſeruata moderatione Cap. Alma mater, poſſent Ordines ſaltē iis, qui in Clericalem ſtatutum ſunt adſcripti, conſerri; quod quidem eſt falso.

D V B I V M XXVII.

Sacramentum Matrimonij poteſte in loco interdicto, & à personis interdicti recipi, ac ministrari?

155
Non poteſt. Quia quies aliquid generaliter est prohibitus ſi nō inueniatur exceptum, prohibitus eſſe cenſetur, teſt. in Clement. 1. §. Porro de verbor. ſignif. At Sacramentū recepſio & adminiſtratio interdicti tempore generaliter prohibita eſt nō in caſibus a iure excepiſ. c. ſententia, de ſent. excom in 6. Ergo cum Matrimonij Sacramentum exceptum non inueniatur, denegatum cenſeri debet. Sic Bonac. d. 5. pun. 3. §. 3. n. 8. Fill. m. 8. n. 51. Sayr. 1. 5. theſ. 6. 7. n. 4. 3. Suar. d. 3. ſec. 4. num. 5. 1. Vgolin. tab. 5. 1. 7. §. 3. n. 1.

Poteſt profecto. Quia Matrimonium praecipue eſt contractus humanus, & politicus, cui ratio Sacramenti Christo Domino ex iuſtitione annexa eſt. Ergo hie contractus ob Sacramenti rationem adiunctam non debet cenſi prohibitus, cum accessiorum principalis naturam ſequatur. Ita Abbas ad c. Non eſt vobis, de ſponsal. n. 8. Syluest. v. Interdictum, §. num. 9. Nauar. ſum. 1. 2. 7. n. 179. Hurtad. de interd. diſco. 8. Laym. 1. tr. 5. p. 4. o. 2. n. 1. Coninch. d. 17. num. 48. Aula p. 5. d. 4. ſec. 1. dab. 6. Henr. l. 13. 6. 45. n. 3. Tolet. l. 1. c. 2. n. 9.

156
Verior hæ mihi ſententia eſt. Quia generaliter illa prohibita intelligenda eſt de Sacramentis pure ſpiritualibus, quæque Ecclesiæ Ministris dispensanda committuntur: quale Matrimonium non eſt, cum contra cui humanae ac politico nitatur, & ab iſis contrahentibus adminiſtretur, & recipiatur. Eaque de cauſa neceſſarium non fuit, id à prohiſione generali excipi, ſub iſpa enim non compreſſe hendebatur.

D V B I V M XXXIX.

Benedictiones Nupiales poſſuntne in loco interdicto recipi, aut ministrari?

157
Benedictiones hæ vulgo Velationes, recipi, & ministrari poſſunt. Quia ſunt Matrim. Recipi, & nio accessoria: ergo illo conſeſſo, hæ célénde ministrari ſunt conſedi ex Reg. Accessorium 24. deregul. poſſunt. in 6. Fauer teſtus in c. Quoniam, de ſententia excommu-

ESCOLA
Theol. F.
Tom. LXVI
P. L.

152
No poſſum.

Non poſſunt. Quia ob huiusmodi neceſſitatem nulli inueniuntur conſeſſa huius Sacramenti ministratio. Sic Syluest. v. Interdictum 5. 9. 7. Couar. ad c. Alma p. 2. §. 3. num. 4. Vgolin. tab. 5. 1. 7. §. 2. n. 2.

153
Poſſunt, plane.

Poſſunt conſerri. Quia in Cap. Alma permittuntur aliqua Sacramenta ministrari, ac confici interdicti tempore: ergo conſequenter permittenda eſt Ordinatio Ministrorum qui ad id fuerint neceſſarij: alias inutilis eſſet talis conſeſſio. Ita Abbas ad cap. Non eſt vobis, de ſponsal. numer. 8. Henr. lib. 13. c. 4. num. 4. Layman. libr. 1. tr. 5. part. 4. capit. 2. num. 1. Sayr. 1. 5. theſ. c. 7. n. 38. Villadiego m. de irreg. c. de interd. n. 3. Bonac. 10. 1. d. 5. de cens. pun. 3. §. 3. n. 3. & alij.

154
Hanc ſen-
tentiam eli-
go, & conſer-
mo.

Probabiliter hoc iudico. Quod quidem à ſimiſi conſiſtūrāt. Ex eo enim, quod tempore interdicti conceditur Baptiſmi, & Confirma- tionis recepſio, ac ministratio, conſeſſa cenſetur (vt vidimus) confeſſio Chriſtis ſine quo nec ministrari, nec recipi poſſunt. c. Quoniam, de ſent. excom. in 6. Ergo cum Sacra- menta, abſque Ministris ordinatis, confici nequeant, efficitur ex conſeſſione Sacramentorū

ex communicatione, vbi conceditur Chrysostomus
confessio, eo quod sit accessio Baptismo, &
Confirmationi, quae tempore interdicti con-
ceduntur. Sic Rosell. verb. Interdictum, 2. numero 7.
Angel. verb. Interdictum 6. num. 3. Gaeta repertus.
cap. Ad limina, 3. o. quæst. 1. §. 1. num. 547. Sub du-
bio Abbas ad cap. Non est. n. 8. & Præposit. n. 7.
de sponsal.

119 Nec possunt recipi, nec ministrari. Quia ha-
benedictiones à Sacerdote, & tempore Missæ
adhibitis quibusdam orationibus constituantur,
ac proinde sub officio diuino continentur:
at officium diuino non licet tempore inter-
dicti à Clericis peragi præsentibus laicis: ergo
laicæ benedictiones coniugatis vrpote laicis ne-
queunt in loco interdicto conferri. Ita Nauar.
summ. ap. 27. num. 178. Bonacina tom. 1. dis. p. 5.
de Censur. 5. quæst. 3. §. 3. num. 9. Sayrus libr. 5. thes.
cap. 7. num. 41. Sanchez l. 7. de mar. d. 8. num. 10.
innumerous referens Henriquez lib. 13. cap. 44.

160 Hoc sententiam vnicæ defendendam esse
reor, nisi ipsi coniugati præiugium haberent
assidendi officiis diuini interdicti tempore: eo
enim casu possent Nuptiæ eorum benedici,
seruata cap. Alma, moderatione. Cæterum ac-
cessorum fateor natum principali sequi,
quando est eadem ratio in accessorio, ac in
principali, eademque dispositio. Quæ in pre-
senti non contingunt; nam Nuptialis benedi-
cio pertinet ad diuina officia, Matrimonium
non pertinet, & Nuptialis benedictio interdi-
cti tempore specialiter prohibetur, cum tamē
Matrimonio nulla adsit prohibitio.

DVBIVM XXX.

Recitatio publica, & Solemnis Horarum
Canonicarum à Monialibus præsti-
ta, estne sub officio diuino per
interdictum prohibito
comprehensa?

161 C ertum mihi, ea sub nomine officiis diuini
intelligenda venire, quæ primo, ac per se
annexa sunt aliqui Ordini Sacro, quæque à so-
lis Clericis ex institutione Christi Domini, vel
Ecclesiæ fieri permittuntur, aut precipiuntur
scilicet Sacrificiū Missæ, Olei benedictio, Chri-
stianis, Fons pro Sacramento confidendo re-
quisita. Item benedictio Templi, Vestium Sa-
crarum, quæ benedicta, altaris consecratio.
Hore vero Canonicæ, & Officium Deiparae
cum Psalmis, & Litanis, si in communis dicantur,
& in loco ad id specialiter deputato, &
cum ordinaria solemnitate sub prohibitione
comprehenduntur. Secus autem, si in priuata
domo recitatio fiat. Quia ea non est publica
oratio, sed priuata, & Clericis ordinis minime
annexa. Iam requireo, num publica, & solemnis
Horarum Canonicarum recitatio à Monialis-
bus præsta sit sub officio diuino per interdi-
ctum prohibito comprehensa?

162 Non est. Quia illud solummodo censendum
est officium dignum eo tempore prohibitum,

quod de se Ordinem Sacrum requirit. Ergo
Moniales Ordinis incapaces officium diuinum
canentes non comprehenduntur in illa prohibi-
tione. Quod autem solum sit tempore inter-
dicti prohibitum officium, quod de se Ordini
Sacrum requirit, affirmant. Sayrus libr. 5.
thes. 5. cap. 5. numer. 12. Suanus disputation. 3. 4.
sektion. 3. numero 7. Auila part. 5. disputation. 4.
sektion. 1. dub. 1. Coninch disputation. 17. numer.
26. Bonacina tom. 1. disput. 5. de Censur. punct. 4.
numer. 1.

163 Comprehensa quidem est Monialium so-
lemnis Horarum recitatio. Quia licet illa re-
citatio vt à Monialibus sit, non fit Ordini Sa-
cro annexa: quia tamen per se ex sua institu-
tione solemnis horarum recitatio à ministris
consecratis peragitur, & in ordine ad id offici-
um peragendum ministri consecrantur: ideo
Monialibus, quibus hæc solemnis recitatio in-
dulgetur, censenda est tempore interdicti pro-
hibita. Ita Layman. libr. 1. tractat. 5. part. 4. cap
2. numer. 2. Palao de Censur. disput. 5. punct. 4. §. 2
numer. 1.

164 De hac conclusione non dubito. Nam eo
ipso, quod Monialibus solemnis diuini officij
recitatio indulgetur. Ecclesiasticorum mini-
strorum quodammodo vices gerere viden-
tur. Vnde certum mihi, imo & omnibus,
huiusmodi recitationem sub prohibitione
contineri.

DVBIVM XXXI.

Præiugio conceſſo Cap. Alma mater Cleri-
cis, ut singulis diebus Missas celeb-
rare possint, & diuina officia per agere, serua-
re, & quatuor conditionibus inibi expressis
fruuntur Clerici coniugati?

165 A præfata generali prohibitione exceptio
faæta est in Cap. Permitimus, de sententia Nonnulla
excommunicationis, vbi à Gregorio IX. conde-
nitur, non solum in interdicto generali loci,
sed speciale Missam semel in hebdomade cele-
brari ad conficiendam Eucharistiam pro infir-
mis, seruatis quatuor conditionibus in cap. Alma
præceptis, nempe vt submissa voce, ianuie
clausis, non pulsatis campanis, & excommuni-
catis, & interdictis exclusis. Deinde in cap.
Quod in te, de penit. & remissionib. permisum
est officium diuinum à Clericis binis, vel ter-
nis peragi, non cantando, sed legendis sub qua-
tuor præfatis conditionibus. Porro hæc conces-
siones extensæ sunt in Cap. Alma, de sententia
excommunicationis. Vbi Pontifex non semel
hebdomade, sed singulis diebus facultatem
facit Clericis Missas celebrandi, &
diuina officia peragendi in quibuscumque Ec-
clesiis, & Monasteriis, illis conditionibus affer-
mat. Hoc vero præiugium conceſſum non est
laicis, sed Clericis, seu Ecclesiasticis personis,
qua præiugio Canonis, & fori frouuntur sive
seculares, sive Regulares, sive viri, sive femi-
na. Iam requireo, num hoc præiugio Clerici
coniugati frouuntur?

Dd 4 Non

166

Non fruuntur. Quia licet hi Canonis, & Non fruuntur. fori priuilegio gaudent, hoc priuilegium distinctum plane est. Sic Nauarr. sum. c. 27. numer. 174. Hurtado de interdict. difficultat. 7. numer. 20. Vgolinius tab. 5. c. 8. §. 5. num. 5. Toletus lib. 1. o. 10. Sayrus lib. 5. thesaur. c. 5. num. 34. Couarruias ad cap. Alma, part. 2. Paragraph. 4. numer. 4.

167

Fruuntur.

Fruuntur profecto. Quia Clerici coniugati priuilegio Canonis, ac fori gaudentes necessarij adscripti sunt ex mandato Episcopi aliquius Ecclesiæ obsequio iuxta Tridentin. seff 23. c. 3. Sunt igitur iam ministri altaris constituti. Ergo non debent ab officiis diuinis excludi, sed potius admitti. Ita Sotus in 4. distinct. 23. question. 3. articul. 1. post 4. conclusion. Aula part. 5. disputation. 4. section. 2. dub. 4. conclusion. 4. Conchine disputation. 17. numer. 10. Bonacina tom. 3. disputation. 5. de Cenfir. punct. 4. num. 20. Layman. libr. 1. tractat. 5. part. 4. capit. 2. numer. 2. Surius disputatione 34. sectione 4. numero 1. & 2.

Idem aff. 168
imo.

Exstimo potiri priuilegio, admittique debere sicut ante interdictum admittebantur. Si quidem finis concessionis Pontificia in Cap. Alma, fuit, ut officia diuinia in Ecclesiis tempore interdicti perageretur sicuti interdictum; cui intentione manifeste obstat exclusio Clericorum coniugatorum, qui ante interdictum in officiis diuinis ministrabant.

DVBIVM XXXII.

Prefatio priuilegio diuina celebrandi officia
Interdicti tempore, potiunturne
Clerici exteri, seu alienigenae?

169
Non potiuntur.

Non potiuntur. Quia cap. Alma, dicitur Canonicos, & Clericos Ecclesiistarum admittendos esse. Quasi diceret, qui illarum Ecclesiistarum non sunt, non debent admitti. Sic Archidiacon. ad c. Alma.

170
Potiuntur quidem.

Potiuntur quidem. Quia Clerici exteri ad officia diuinia ut Ecclesiæ ministri antea admittebantur. At Bonifacius VIII. in cap. Alma, concedit, ut diuinia officia peragantur fecus ante interdictum: ergo necessario sunt admitti. Ita Layman. libr. 1. tractat. 5. part. 4. c. 2. num. 2. Aula part. 5. d. 4. section. 2. dub. 4. conclusion. 3. Henriquez libr. 13. c. 44. numer. 4. Nauarr. sum. c. 27. numer. 174. Couarruias ad c. Alma, part. 2. Paragraph. 4. numer. 4. Vgolinius tab. 5. capit. 8. Paragraph. 5. numer. 5. Sayrus libr. 5. thesaur. cap. 5. numer. 35.

171
Cum his se.

Admittendos esse non dubito secundæ sententia fundamenta hærescens. Quod non infirmant illa textus allata verba, Canonicos, & Clericos Ecclesiistarum admittendos esse. Quia referuntur ad distributionum consecutionem, non autem ad celebrationem diuinorum, ut Sayrus annotavit.

DVBIVM XXXIII.

Tempore interdicti possuntne in priuatis Oratoriis diuina celebrari seruatis quantum Cap. Alma, condit. tibius?

171
Possunt quidem. Quia Bonifacius VIII. in cap. Alma, concedit celebrari diuina fieri prius. Ego ubicumque ante interdictum diuina celebrantur, lato interdicto, celebrari possunt, illis quatuor conditionibus afferuntur. Sic Layman. libr. 1. tractat. 5. part. 4. c. 2. num. 2. Aula part. 5. d. 4. section. 2. sub. 3. conclusion. 3. Nauarr. sum. c. 27. numer. 175. Vgolinius tab. 5. c. 8. §. 5. n. 2. Henriquez libr. 13. c. 46. numer. 1. Sayrus libr. 5. thesaur. c. 5. num. 21. Surius disputatione 34. sect. 1. numer. 8.

Non possunt. Quia seruanda est prohibitio diuinorum officiorum vi interdicti facta, nisi in casibus à iure exceptis. Cap. Si sententia de sententia excommunicationis, in 6. At solum invenitur excepta celebratio in Ecclesiis, & Monasteriis, adhuc illis quatuor conditionibus ergo extra Ecclesiis, & Monasteriis seruanda est prohibitio. Maximè cum finis, ob quem hac constitutio fit in Oratoriis priuatis aliisque locis non procedat. Non enim ex eo quod in illis diuinia non peragantur, adest periculum, ut populi deuotio tepeſcat, haereses pallent, & Ecclesiæ debitis priuentur obsequiis. Ita Calderini. tractat. de interdict. membro 6. Francus ad c. Alma. 5. Adicimus. num. 1. Couarruias ad c. Alma part. 2. §. 4. num. 1. Sanchez 1. de matrimonio. d. 8. num. 13. Bonacina. tom. 1. d. 5. de Cenfir. punt. 4. numer. 10.

Probabilem valde primam sententiam esse iudico, sed probabilem adhuc secundam, Secundam Pontifex enim concedit celebrari diuina tempore interdicti, sicut primitus, in Ecclesiis tamen, defenda & Monasteriis, non aliisque. Profecto rationes, ob quas Bonifacius hoc priuilegium concessit, in Ecclesiis, ac Monasteriis procedunt, non extra. Vnde fit, illa verba, in Ecclesiis, & Monasteriis non gratia frequentioris vlt, sed ad restringendam dispositionem fuisse apposita.

DVBIVM XXXIV.

Tempore interdicti possuntne pulsari campana ad designandum Horarum, nempe Prima, Tertia, &c. tempus?

171
Vna ex conditionibus appositis in c. Alma, ut interdicti tempore possint in Ecclesiis, & Monasteriis diuina officia celebrari, supponit, ne campanæ pulsentur. Nam cum populus conuocandus non sit, sed potius à diuinis excludendus, expediens non erat signo vltato ad illis conuocationem, vlti. Verum ad ea, que non sunt officia diuinia, licitum est, campanas pulſare verbi gratia, ad conuocandum populum ad

Sect. II. De Interdicto, Dubia. 313

ad concionem, ad Salutationem Angelicam ad Reliquiarum ostensionem, ad delationem Eucharistie, illiusque comitatem. Quasierim vero, non pulsari possint ad designandum Horarum Primæ, Tertiæ, Nonæ Vesperarum tempus?

Cerum hoc esse reor, adiiciens ex Suario n. 4 i. hoc privilegium ex Tridentino minime Cerum hoc reuocatum esse. Quia non est concessum singularibus personis, vel Conuentibus, sed Provinciæ, vel Régno.

176 *Pofunt* Possunt quidem. Quia huiusmodi campanæ sonitu non conuocatur populus, sed solumento Horarum tempus designatur. Sic Bonacina tom. 1. *disputation. 5. de Censur. punct. 4. numero. 8. Suarius disputation. 34. sect. 1. num. 19. & alij.*

177 *Non pos* Minime possunt. Quia ea pulsatio non solum destinata est ad designandum Horarum tempus, sed etiam ad conuocandos Clericos ad eas recitandas, & populum ad eam auditorem: ideoque tempore interdicti silent. Ita Castro Palao de *Censur. disputation. 5. punct. 5. numer. 14.*

178 *Hab mibi* Hæc mihi magis placet opinio. Scio enim *opus* P. Suarium concedentes huiusmodi campanæ pulsationem ad designandas Horas, illam conuocando populo pulsant, & in Horarum solemnitatem. Nam campanarum pulsatio per se non est prohibita, sed in ordine ad diuina officia. At quia Clerici conuocandi sunt ad officia recitanda, ideo Ecclesia uti assolet signabulæ, vel tubæ. *Suarius num. 16. Henriquez l. 13. c. 4. n. 1.*

D V B I V M XXXV.

In festo immaculatae Conceptionis Deiparae in omnibus Ecclesiis suspendetur interdictum in tota Hispania?

179 *Nonnulla* Sicut, in c. *Alma*, interdictum suspendi in quatuor principis anni festiuitatibus, scilicet Nativitatis Domini, Paschæ, Pentecostes, & Assumptionis Beatissime Mariae. Quam suspensionem interdicti postmodum Martinus V. in constitut. vltim. quæ incipit, *Ineffabile Sacramentum*. Et Eugenius IV. in constit. 4. incipiente, *Excellensissimum*, extendit ad festum Corporis Christi non solù pro die, sed pro octaua. Leo autem X. *privilegium* hoc profecto immaculatae Conceptionis Deiparae extendit in tota Hispania. Quasierim autem, an in omnibus Hispaniæ Ecclesiis suspendatur?

180 *Non sufficit* Non suspenditur in omnibus Hispaniæ Ecclesiis. Quia concessio illa non fuit absoluta, sed pro illis tantum Ecclesiis in quibus recitatur officium immaculatae Conceptionis ordinatum per quendam Prothonotarium, cuius Missa incipit, *Ereditimini*. Sic Nauarr. summe c. 27. num. 181. *Couarruias ad c. Alma*, part. 2. §. 5. num. 2.

181 *Supradicta* In omnibus Hispaniæ Ecclesiis suspenditur. Quia consuetudine effectum est, ut extensio habeat locum, quamvis prædictum officium non dicatur. Ita Henriquez lib. 13. c. 47. num. 4. Aula p. 5. d. 4. *sect. 2. dub. 9. Suarius d. 34. sect. 1. num. 41. Castro Palao de Censur. d. 5. punct. 4. §. 2. num. 17.*

182

Cerum hoc esse reor, adiiciens ex Suario n. 4 i. hoc privilegium ex Tridentino minime Cerum hoc reuocatum esse. Quia non est concessum singularibus personis, vel Conuentibus, sed Provinciæ, vel Régno.

D V B I V M XXXVI.

Privilégia prefata, & alia que mox referantur, circa interdicti suspensionem, sunt à Tridentino reuocatae;

183 *P*ater prædicta tempore interdicti concessa, que dubio proximo expressi, alij sunt extensiones aliquibus Religionibus factæ. De quibus late Henriquez lib. 13. c. 4. 8. *Aula part. 3. d. 4. sect. 2. dub. 9. Manuel in expoſit. Cruciate, addit. ad §. 5. num. 3. vbi aſſerit, Religioſis Mēdiciantibus concessum esse prædictum suspensioni interdictum in fuiturum Sanctorum festiuitatibus: & in festo Circumciſionis, Epiphany, & in quatuor feliſiuitatibus Beatae Mariæ Virginis, & in fuitis Apostolorum, ac denique in Dediſcationis hærum Ecclesiæ ſefto. Præterea ex confeſſione facta Ordini Sancti Hieronymi reſtatur, poſte Mendicantes interdictum ſuſpendere in feliſiuitatibus Apostolorum, Sanctissimæ Trinitatis, Sancti Ioannis Baptiſta, Sancti Marci, & Sancti Lucae, & in festo Omniū Sanctorum, omnijomque fidelium Defunctorum commemoratione, quatenus dicitur Missa maior, & ſic proceſſio. Iam requiſitum hæc prædicta fuit à Tridentino ſeff. 25. c. 11. reuocata?*

Nonnulla ſuppono.

184 *Sunt reuocatae haec prædicta* Renovata iam ſunt. Quia id Sacra Cardinallium Congregatio declaravit. Sic Nauarr. num. c. 27. num. 190. & conf. 7. de prædicto in noua edit. Garcia de beret. part. 3. c. 2. num. 278. & part. 5. c. 8. num. 87. vbi Cardinalium decisionem refert Bonacina tom. 1. de *Censur. disputation. 5. punct. 1. numer. 2. c.*

Renovata non ſunt.

185 *Renovata non ſunt.* Non ſunt reuocata. Quia in Tridentino ſolum reuocantur prædicta aliquibus Religionibus concessa, quæ omnino eximebantur ab obſervatione interdicti in Ecclesia matrice poſiti, vt ex *Collectore prædictorum Ordin. Mendicant. verbo Interdictum* i. §. 26. & 27. & refert Sayrus libr. 5. t. 8. ſauar. c. 13. num. 2. 4. At ex vi horum prædictorum non eximuntur omnino Mendicantes ab obſervatione interdicti, ſed pro aliquibus tantum diebus, & in ordine ad aliquem effectum. Ita Henriquez libro decimo tertio, capite quadraginta octavo, numero primo, Manuel *questionum Regularium*, tomo ſecondo, quæſione 11. numero secundo. Alterius de interdict. *disputatione prima*, capite quarto, Sayrus libro quinto, capite decimo tertio, numero vigesimo quarto, & alij.

Renovata non ſunt.

186 *Hoc probatur.* Hanc ſententiam probabiliorem eſſe creditur. Vnde hi diebus, in quibus ex c. *Alma*, bilium ex Bulla Martini V. & Leonis X. ex præm. gisique Religioſorum interdictum generale loci ſuſpenditur diuina officia permituntur ſolempter celebrari, capitis pulsatis, januis aperitis, alta voce, excommunicatis proliſtis exclusis, ſed

sed interdictis admissis, ita tamen, ut illi, ob quatum excessum est interdictum latum, altari nullatenus appropinquent, hoc est, nullo modo communicent, neque ab illis oblationes in Missa accipiuntur. *Suarius d. 24. sect. 1. num. 37. Coninch d. 17. num. 35.* Nam de propinquitate secundum locum non videtur commode textus intelligi, cum vix definiti posset, quæ propinquitas sit prohibita.

D V B I V M XL.

Sub Festis Natalis Domini Pascha, & Pentecostes, in quibus interdictum suspenditur, comprehenditurne primus tantum dies?

187
Primus tantum dies comprehen-
datur.

*P*rimus tantum dies comprehenditur. Quia de solo illo sit Officium Nativitatis, Paschatis, ac Pentecostes; aliis diebus de Sancto Stephano, Sancto Ioanne, &c. vel de Paschatis Octaua. At si ob Officium Octauæ illi s. diebus celebrari præiugium extendendum esset, ad totam Octauam extenderetur, quod videtur absurdum. *Sic Gloss. ad c. Alma, v. Assumptio. Syluester verbo Interdictum 5. quest. 2. numer. 3. Nauart summa. 27. num. 18. Henriquez lib. 13. c. 47. num. 2. Sayrus lib. 5. c. 15. num. 4. Suarius disputation. 34. sect. 1. numer. 38. Filliarius tr. 18. num. 109.*

188
Non comprehenditur tantum pri-
mum dies.

*N*on comprehenditur dies primus tantum, sed omnes dies Festi Nativitatis Domini, Pascha, ac Pentecostes comprehenduntur. Quia iuxta communem morem loquendi, qui in his maxime spectandus est, illi dies, qui ut Festi obseruantur in Natalitio Domini, Resurrectione, & Spiritu Sancti aduentu in honorem illarum festivitatum obseruantur. Quod non tollit quominus in honorem aliorum Sanctorum simul obseruari valeant. *Ita Sotus in 4. distinct. 2. question. 3. art. 1. conclusion. 4. Vital-
dus titul. de interdict. num. 137. & 138. Avila
part. 5. d. 4. sect. 2. dub. 9. Coninch. d. 17. num. 37.
Hurtado de interdict. difficultate 7. num-
ro 24.*

189
Hoc eligo.

*F*ateor, primam sententiam esse communem sed secundum probabilem admodum esse credo, immo ita iam ex præceptam, ut communem hanc, non illam possim quodammodo nuncupare.

D V B I V M XLI.

*Initium solemnitatis Natalis Domini ad inter-
dicti suspensionem, sumendumne
est a Laudibus Vigiliæ?*

190
Nonnulla
premissa.

*O*mnes conueniunt hasce festivitates à primis Vesperis Vigiliæ incipere. De tribus solemnitatibus Paschalibus assertum Sotus in 4. distinct. 2. question. 3. art. 1. post 4. conclus. Paludanus ibi. distinct. 18. question. 8. articul. 2.

conclusion. 7. & alij incipere à Missa Vigiliæ antecedentis. Et quidem de Festo Paschatis id certum existimo. Quia omnes Doctores conueniunt à primis Vesperis incipere Festi Solemitatem: at Vesperæ in Missa Vigiliæ continentur, & simul cum ipsa dicuntur. Ergo à Missa incipit Paschatis solemnitas. De Festo antem Pentecostes hac ratione id probatur. Quia Missa præfatio dicitur de Spiritu Sancto, & communicanda legitur. Ergo Missa illa ad festivitatem diei sequentis pertinet: ac proinde ab eo tempore festivitas incipit. Quæsiemus vero de Natalitij Domini Festo, num eius initium sumendum sit à Laudibus Vigiliæ?

*S*umendum quidem est. Quia à Laudibus Vigiliæ fit officium duplex, quasi iam Natalis sumendum inchoetur. *Sic Paludanus citatus, & probabile esse Sayrus lib. 5. thesaur. c. 13. num. 7. affirmit.*

*N*on est sumendum à Laudibus huius solemnitatis initium, sed à primis Vesperis. Quia si ex eo quod Laudes in Officio Vigiliæ sub Officio duplice recitentur, sumuntur initium Natalis solemnitatis, quoad interdicti suspensionem, affirmandum est, ab eo tempore quo Laudes recitari possunt, interdictum suspendi, ac proinde à prima nocte diei antecedentis Vigiliam, esse suspensum: quod est omnino falluum. *Ita Suarius disputation. 34. section. 1. numer. 40. Polanco in direct. Confess. pag. 150. Avila part. 5. disputation. 4. section. 2. dub. 10. conclus. 2. Palao de Censur. disputation. 5. punct. 4. §. 2. numer. 10.*

*C*um his opinor. Nam Missæ introitus in Vigiliæ præscriptus manifeste indicat, hanc ab eo tempore Natalem solemnitatem incipere. Inquit enim Ecclesia: *Hodie scieatis, quia veniet Dominus, & manuæ vestitæ gloriam eum.* Officium vero duplex, quod in Laudibus, & in Missa Vigiliæ fit, præscribitur, non quod sit initium solemnitatis, sed quia est dispositio ad tantum festum.

D V B I V M XLI.

*In festivitatibus concessis Cap. Alma, ad interdi-
cti suspensionem, sic iustum est cadavera de-
functorum publico, & solemniter iu-
terpellere?*

*R*ecolo, locale, vel personale interdictum Ecclesiastica sepulchra priuare. A qua quidem priuatione Clerici eximuntur. *c. Quod in te, de penit. & remiss. ob. dummodo per-
sonali speciali interdicto ligati non sint, nec de-
derint ei causam culpabilem. At in huius præ-
uilegijs vobis quatuor requiruntur conditiones.* Prima est, ut sepulchra detur eis in cemeterio Ecclesiæ: vobis obtinuit, ut nomine cemeterij quilibet locus sacer intelligatur. Secunda, ut fiat sine pulsatione campanarum. Tertia, ne sepulchra cum solemnitate (Ecclesiastica) fiat: nam quæ ad humanum honorem pertinet, non prohibetur. Quarta, ut fiat cum silencio, hoc est absque officiis diuinis, quæ more Ecclesiastico dicí assolent. *Dubium autem est, num in festi-
natibus*

Sect. II. De Interdicto Dubia. 315

tabus in cap. Alma concessis, & aliis Aposto-
licis constitutionibus licet corpora defun-
&orum quorumlibet publicè, ac solemni ritu
sepelire?

195 Licitum est. Quia quibus communicamus
viuis, defunctis communicare possumus. Cap.
Sane 1. 24. question. 2. Sed in hisce festinatibus
licet Clerici cum omnibus fidelibus in diuinis
officiis communicant. Ergo etiam cum illis
iam defunctis communicare posunt. Et quia
sepulcta Sacra non tam ratione sibi, quam ob-
diuina officia ei adiuncta prohibetur. Ergo
concessis diuinis officiis sepulcta censetur
concedi. Sic D. Antonin. part. 3. titul. 29. cap. 4.
Angel. verb. interdictum 6. num. 25. Sylvest. ibi,
5. question. 2. Tabien. ibi, 5. num. 12. Nauari. sum.
me cap. 27. num. 18. Henriquez 1. 13. c. 44. n. 5.
Bonacina tom. 1. de C. sur. d. 5. punct. 5. numer. 6.
& alii.

196 Non est licitum. Quia priuatio sepulcta
Ecclesiastica est vnu ex quatuor effectionibus
interdicti distinctus à diuinorum officiorum
privinatione. c. Si cunctis, de sententia excommunicati-
onis, in 6. & c. Episcoporum, de priuilegiis eodem
lib. At laicis tempore generalis localis interdi-
cti denegatur Ecclesiastica sepulcta, quæ solis
Clericis est concessa. Quod in te, de pénit. &
remissionib. neque in 6. Alma, hæc denegatio
reveratur, cum ibi nulla facta sit sepulcta
Ecclesiastica mentio. Ergo minime posunt
Ecclesiastica sepulcta tradi. Ita Surius d. 55.
section. 1. num. 13. Coninch. d. 17. num. 55. Avila
d. 4. sect. 3. dub. 3. Fillius uirat. 18. numer. 99.
Hurtado de interdicto diff. 9. Vgolinus tab. 5. c.
9. §. 1.

Hoc probabilius mihi, concedenti quidem
prohibitum, quibus communicamus viuis posse communica-
re defunctis in eadem re, fecus in diversa.
Vnde cum non communicemus viuis in sepulcta
Ecclesiastica, sed solum in diuinis officiis,
infertur, cum ipsis defunctis solum in officiis
communicare posse. Abngeo autem, Ecclesia-
stica sepulcta prohiberi ratione diuinorum
officiorum tantum: siquidem vere ratione
sui etiam prohibetur.

DUBIUM XLIII.

Priuilegium Clericis concessum circa Eccle-
siasticam sepulcturam tempore interdi-
cti, extenditurne ad interdi-
ctum locale speciale, si
Clericus illius lo-
ci sit?

198 Legionis S I de interdicto locali speciali loquamur, ne-
minim est dubium, Ecclesiasticam sepulcturam
eo tempore cunctis prohiberi. Solum est dubium,
an exceptio, & priuilegium Clericis con-
cessum, circa sepulcturam, extendatur ad interdi-
ctum hoc locale speciale?

199 Non extenditur. Quia in illo c. Quod in te,
vbi sepulcta Ecclesiastica Clericis deceden-
tibus conceditur, sermo est de interdicto locali
generali. Ergo non debet hæc concessio ad lo-
cale speciale interdictum extendi. Sic Inno-

cent. ad cap. fin. de excess. Prelator. Ioann. Andr.
ad cap. Quod in te, de pénit. & remiss. S. Mm.
Asteins. part. 2. libr. 7. titul. 16. articul. 3.
initio.

Extenditur quidem. Quia textus in c. Quod
in te, mentionem faciens interdicti generalis Extenditur
localis, speciale non excludit: & illa generalis quidem.
interdicti localis mentio facta est, quia inter-
dictum generale est frequentius, non ut dis-
positionem restringeret. Ita Abbas ad cap. Quod
in te, sum. 10. Sylvest. verbo Interdictum 5. au-
mer. 10. Couarruicias ad cap. Alma, part. 2. §. 2.
numer. 7. Henriquez libr. 1. 3. capit. 44. numer. 4.
Sayrus libr. 5. thesaur. capit. 8. à nume-
ro 12.

201 Communem sententiam affirmantem, Cle-
riuum in ea Ecclesia specialiter interdicta fe- Hanc sen-
peliri posse, si ipsiusmet Ecclesia sit, defendo. tentiam eius
Nam licet expediens sit, vt in Ecclesia non go.
interdicta, si commode fieri possit, sepeliatur
nulla tamen est obligatio, cum nullibi inuenia-
tur Clericus à sepulcta loci specialiter inter-
dicti exclusus, vti ex c. Quod in te, probau.

DUBIUM XLIV.

Si Clericus illius loci specialiter interdicta
non sit, sed alienus, potestne in eo se-
peliri?

202 M Inime potest. Quia cum habeat Eccle-
sias non interdictas, vbi possit sepulcta
amandari, non debet Ecclesia interdicta illi
concedi. Sic Panormit. ad cap. Quod in te, num.
10. Sylvest. verbo Interdictum 5. numer. 10. Co-
uarruicias ad cap. Alma, part. 2. Paragraph. 2.
numer. 8. Henriquez libr. 1. 3. capit. 44. nu-
mero 4.

Potest plane. Quia nullus textus concessam
Clericis sepulcturam tempore interdicti localis Potest plane
restringit ad propriam Ecclesiam. Ita Hostiens. n. 2.
ad cap. final. de excess. Prelator. Paludanus in
quarto, distinctione de ima octana, quassione
octana, articulo secundo, conclusione decima.
Sayrus libro quinto, thesaur. capite octavo, nu-
mero decimo tertio. Avila parte quinta, dis-
putatione quarta, sectione terria, dubio se-
cundo.

Hanc sententiam probabiliorum esse credi-
derim. Nam ex eo, quod Clericis in cap. Alma, Hoc probat
concessum fit diuina celebrare, tam Clericos
illius Ecclesie, quam alienos admitti posse
non dubito. Ergo eadem ratione ex concessio-
ne sepulcta Clericis facta emnes indifferen-
ter poterunt admitti. Quia ratio concessionis
eadem in omnibus est, scilicet Clericalis Oc-
do. Praterquam quod plures essent Clerici
ab Ecclesiastica sepulcta excluden-
di, cum plures adiungit nulli
speciali Ecclesiæ ad-
scripti.

DUBIUM XLV.

DUBIVM XLV.

Interdictus potestne in cœmeterio
diuina celebrare, &
audire?

²⁰⁵ Nonnulla **C**ap. *Sacra*, de sententia excommunicationis, & Cap. *Is.*, cuius, eodem titulo, in 6. deciditur premitto. interdictum esse priuatum ab ingressu Ecclesiæ. Aliquando tamen hic effectus suspensioni tribuitur. Cap. *Cum medicinalis*, de sententia excommunicationis. Requirit tamen hic effectus, speciale sententiam; quia non est annexus interdicto absolute, sed est quasi nouum interdictum. Cuius effectus sunt priuatio, & exclusio ab exercitio Ordinis Sacri in Ecclesiæ, & a sepultura in ipsa, eiusque cœmeterio. Cap. *Is.*, cuius. Item ab auditione diuinorum officiorum in ea, dem Ecclesiæ. Cap. *Præsenti* 5. q. 2. & Cap. *Is.*, cuius. Nomine Ecclesiæ venit quolibet Templum Episcopi auctoritate ad sacra peragenda deputatum. *c. penult.* de immunit. *Ecc.* Quæsiherim ergo, an interdictus possit in cœmeterio diuina celebrare, & audire?

²⁰⁶ Non potest. Quia sepultura in cœmeterio huic interdicto prohibetur: ergo etiam censenda est prohibita celebratio, & auditio diuinorum. Et quia si cœmeterium contignum Ecclesiæ sit, sub Ecclesiæ videtur comprehensum. Argum. Cap. *Si ciuitas*, de sent. excomm. in 6. vii. interdicta Ecclesiæ, cœmeterium contignum illi interdictum esse censetur. Sic Paludan. in 4. diff. 18. q. 7. a. 3. concl. 2. Fauer Glossa ad *Is.*, cuius, v. *Cœmterio*, de sent. excomm.

²⁰⁷ Potest sane. Potest quidem in cœmeterio diuina celebrare, & audire, non sepeliri. Quia *c. Is.*, cuius. Pontifex loquutus de sepultura dixit, interdicto cuique prohibitam esse tam in Ecclesiæ, quam in cœmeterio. At cum de diuinis officiis loqueretur, solum Ecclesiæ expressit, subdens ibi celebrantem irregulariter fieri. Ergo satis indicauit, officia diuina in cœmeterio non esse tempore interdicti prohibita. Ita Glossa ad cap. *Is.*, cuius, v. *In ea*. Anchar. ibi, n. 1. Geminian. num. 6. Nauar. c. 27. n. 17. 10. Vgol. tab. 5. c. 16. §. 2. num. 2. Sayr. l. 4. thes. a. 7. n. 16. & l. 5. e. 9. n. 2. & 23. Bonac. tom. 1. d. 5. pun. 5. n. 1. Fill. tr. 18. n. 103. Suar. d. 35. sed. 4. a. n. 12.

²⁰⁸ Hoc dicendum. Fateor enim, accessorium naturam principalis sequi: attamen id in favilibus, nō in odiosis. At si in *c. Si Ciuitas*, sub interdicto Ecclesiæ cœmeterium contignum comprehendatur, non est, quia cœmeterium Ecclesiæ sit accessorium: sed ne Ecclesiæ interdictum eludatur; quod in casu nostro non procedit: hoc enim interdictum non afficit Ecclesiæ, sed personam in ordine ad Ecclesiæ: unde esti cœmeterium sit Ecclesiæ accessorium, quia tamen non est accessorium personæ in ordine ad Ecclesiæ interdictæ, ex interdicto ab ingressu Ecclesiæ non, infertur, esse à cœmeterio interdictum.

DUBIVM XLVI.

Diaconus, cui est Ecclesiæ ingressus interdictus, potestne extra Ecclesiæ extensus, Euangelium cantare, vel Missam audire?

Potest profecto. Quia hic non in Ecclesiæ, ²⁰⁹ sed extra diuinæ auditæ, ac ministrat. Sic *Potifex* Henriquez libro 13. capite 43. numero 4. Aula parte 5. disputatione 4. dubio 5. ante 6. conclusione.

Non potest. Quia Euangelium canens unice ²¹⁰ cum sacrificante in Ecclesiæ actionem. Non potest, confituit, & moraliter censetur in Ecclesiæ fieri. Ita Geminian. ad cap. *Is.*, cuius, n. 7. D. Antonin. p. 3. tit. 26. c. 2. §. 2. Syluester verbo *Interdictum* 6. q. 6. Vgolius tab. 5. c. 16. §. 2. num. 2. Filiucius tractat. 18. num. 104. Bonac. tom. 1. disputation. 5. punt. 5. num. 11. Surius disputation. 35. p. 4. num. 7. & 8. Sayrus libr. 5. thesaur. cap. 9. num. 20.

Hæc communem quidem eligo sententiam. ²¹¹ Quia huicmodi persona interdicto non prohibetur materialis in Ecclesiæ ingressus, sed *formaliter*, formalis, scilicet, ne diuinorum, quæ in Ecclesiæ hæc hunc particeps sit. Ergo seu Euangelium canens, seu Missam exaudiens, formaliter init Ecclesiæ.

DUBIVM XLVII.

Tempore, quo diuina non celebrantur, interdictus ab Ecclesiæ ingressu potestne Ecclesiæ ingredi, ibi que preci fundere?

²¹² Non potest. Quia cap. *Latorem* 33. quæst. 1. cuiusdam matricide prohibetur Ecclesiæ ingressus per integrum annum, & subdit, ut ante foras Ecclesiæ stans, orans, & deprecans Deum perseneret. Ergo non potest intra Ecclesiæ orare, ac Deum deprecari. Sic Calderin. de interdict. memb. 2. Abbas ad cap. *Cum Ecclesiæ*, n. 3. Tuschus de visitat. & regim. Eccl. c. 32. num. 7. Vgol. tab. 5. c. 16. §. 1. Alter. de interdict. a. 7. cap. 1. sect. 4. Surius d. 35. sect. 4. n. 23. Fillius. tract. 18. num. 105.

Potest equidem. Quia Tempora deputata sunt eo fine præcipuo, ut ibi Sacra Solemniter per agantur, & populus ad ea audienda congregate, atque ergo Templum ingrediens quando nec laeta peraguntur, nec ea audire potest, non videatur ingredi Templum formaliter, & quatenus institutum est: nec proinde nec præceptum violare. Ita Bonac. tom. 1. disputation. 5. p. 4. n. 11.

DUBIVM

D V B I V M X L V I I I .

An ex vi interdicti ab Ecclesiæ ingressu quis prohibetur Sacra menta in Ecclesiæ recipere?

prohibitionem Ecclesiasticam in re graui delinquit. Dubito autem, an mortaliter delinquit Clericus officia diuina in loco interdicto celebrando?

Non delinquit. Quia non videtur tam grā- 219.
uis materia esse, quam Sacramentorum recepīo Non delin-
aut ministratio. Sic Caiet. v. Interdīli violatio, quis.
dubius tamen, nec audens absolute proferre
sententiam.

Delinquit profecto. Quia suo ex genere est
graniis materia officia diuina contra tam gra-
ue Ecclesiae præscriptum in loco interdicto ce-
plane. 220

lebrare. Ita *Toletus libr. i. cap. 20.* *Sayrus libr. 5. thelaur. capit. 14.* *numer. 5.* *Hurrado de interdict. difficultat. 10. numer. 52.* *Layman. lib. 1. i. x. etat. 5. part. 4. capit. 3.* *numer. 1.* *Bonacini. tom. 1. disputation. 5. punct. 7. numer. 3.* *Coninch. disfp. 17. numer. 64.* *Suarius disputation. 34. section. 4. à numer. 10.*

Adeo communem, ac veram hanc sententiam esse existimo, ut praeter dubium Caieta-²²¹ num reliqui omnes constantes affirmant, an

num, reliqui omnes conffanter affirment, ex se, & ex suo genere peccatum lethale esse interdicti violationem quod officia diuina celebranda sive personale sit, sive locale. Quare Clericus diuinis afflensis, aut interdictus, aut in loco interdicto, alter permisum est, lethaliiter peccat. Dixi ex se, & ex genere suo, nam ex lenitate materia saepe veniale esse protest. Si enim parti officij diuini arbitrio prudenter non notabili Clericus interdictus afflatis, vel illam in loco interdicto reciter abque moderatione praescripta in e. Alma, non mortale, sed veniale piaculum committet.

CAPVT XI.

*Circa Peccatum, & pœnas vio-
lantium interdictum.*

DVBIVM XLIX.

Clericus violans interdictum officia diuina in loco interdicto celebrando: peccatum lethaliter:

Ertum est, Clericum violentem interdictum sine personale, sine locale ministrando Sacramentum, vel illud recipiendo, mortaliter delinquere. *Quia contra Escob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.*

D V B I V M L.

*An laicus peco, et si secluso Ecclesiae contemptu,
violentia, & fraude, diuinis officiis in loco interdicto assistat?*

Certum est, laicos Sacra menta recipientes
cum interdicto illigantur, gravi pecca-
tum committere. **Q**uia directe ab eorum rece-
ptione vi personalis interdicti excluduntur: &
cum materia gravis sit, non est, unde à lethali
excludentur. **I**dem est si illa in loco interdicto
recipient. **Q**uia ex ipso, quo Sacerdotibus pro-
hibita est Sacramentorum administratio, con-
sequenter laicis eorum recep tio prohibetur. **S**i
vero de assistentia diuinis loquamur, multi
sunt casus, in quibus omnes ferè Doctores lai-
cū peccati mortale committere affirmant. **V**ero
autem in questionem, an feclino Ecclesie con-
temptu, violentia, fraude, aliquisque circumstantiis
extrinsecis peccatum mortale laici commit-
tant, si in loco interdicto diuinis assistant.

Nullum per le peccatum committunt. Quia nulla extat lex prohibens laicis diuinorum officiorum assistentiam in loco interdicto: sed solum Clericis, ne officia diuina laicis presentibus peragant. Sic Caiet. v. Interdicti violatio. §. pen. Nauar. sum. c. 27. n. 187.

Commitunt per se aliquod peccatum, Quia 224
cap. Si sententia, de sententia excommunicatio, in 6: al- Aliquod
seritur, laicos tempore interdicti divina ex- peccatum
tra Civitatem interdictam audire posse: committuntur,
quod frustra aduertetur, si possent in Ci-
vitate
E e

vitate interdicta divina audire. Ita Doctores
eum, & Caietano, & Nauarro exceptis, lures
Dubio sequenti citabo.

225 *Hoc verum* Existimo nimis late in hac re Caietanum,
et Nauarum esse locutos. Nam sic assidentes
esse reor.

Ecclesiæ intentioni aduersantur, quæ est laicos
ab officiis diuinis in loco interdicto celebratis
remouere: alias non prohibetur in c. Alma, ne
campanis pulsatis, neve alta voce, & apertis
ianuis officia celebrarentur.

Quia sic videtur decerni in cap. fin. de excessu b.
Prelat. Sic Gloss. hic, verbo irritus. Contra duas
ad c. Alma, part. 2. §. 2. num. 2. Avila part. 5. d. 5.
dub. 4. Suarus d. 3. 4. sect. 4. n. 1. 6. Laym. l. 1. r. 5.
p. 4. c. 3. n. 3.

Non incurrit suspensionem maxime à iuris-
dictione. Quia ex prædicto textu huicmodi Non iuris-
pena non colligitur, siquidem sententia ibi sit.
annullatur non ob interdicti violationem,
sed quia inique late fuerit. Ita Say. l. 5. thes.
c. 14. n. 12. plutes referens. Coninch. d. 17. dub.
4. numer. 7. 1. Bonacina tom. 1. disput. 5. punt. 7.

numer. 4. Cum his opinor. Quia sine manifesta textus
expressione, non est tam gravis pena impo-
nenda. Moneo, Religiosos, qui interdictum ge-
nerata loci, quod ab Ecclesia matrice oblitera-
tur, in suis Ecclesiis non obseruauerint, vel ce-
lebrando, vel alios ad officia diuina admitten-
do, ultra præfatas penas excommunicationem
incurrere, teste Suarus a. 1. 4. fin. 19.
& alii.

DVBIVM LII.

*An mortale sit laicos diuinis sine Eccle-
sia contemptu in loco interdicto af-
fistere?*

226 *Mortale* Mortale non est, sed veniale solum-
modo. Quia comparatione laicorum
hæc assidentia non videtur gravis mate-
ria, maximi si ea fuerit in officiis diuinis pre-
ter Missæ Sacrificium. Sic Sylvest. v. Interdictum
6. n. 7. Sotus in 4. dist. 22. q. 3. a. 1. concil. 6. Henr.
l. 1. 3. c. 46. n. 3. Valent. tom. 4. d. 7. q. 8. pun. 2. Avila
p. 5. d. 5. dub. 2. &c. alij.

227 *Est morta* Mortale quidem est ex suo genere. Quia af-
fistentia diuinis officiis gravis materia est, ad
quam si ex voto quis obligaretur, non est dubium,
mortaliiter in illius transgressione pecca-
turum. Cum ergo ex vi interdicti hæc assi-
denta laicis sit prohibita, efficitur, laicos transgre-
diētes hanc legē lethaliiter esse peccatores. Ita
Innocent. ad c. Tanta, de excess. Prelator. num. 2.
D. Antoninus p. 3. tit. 27. c. 4. fine. Suarus d. 3. 4.
sect. 5. n. 4. Filiculus tr. 18. n. 54. & 81. Coninch.
disput. 17. num. 64. & 67. Hurtado de interdict.
disput. 10. à num. 3. 2. Bonacina tom. 1. d. 5. punt. 7.
numer. 1.

228 *Hoc proba-
bilium.* Probabile satis primam sententiam esse
indico, sed probabiliorem secundam. Cuius
gratuitati transgressionis non obest, quod indi-
recte laicis hæc prohibito facta sit: modo vere
sit facta. Sicuti non obest, ut fideles excommu-
nicatum denunciatur, vitare teneantur, quod
communicatio huiusmodi indirekte illis sit in-
terdicta, directe autem excommunicato.

DVBIVM LII.

*Violatores interdicti localis incurronte
suspensionem?*

229 *Cetera sup.* Cærum est, Clericos violantes interdictum
per Ordini Sacro annexum actum, irregularitatem
incurrere. Extra huc vero casum nul-
lam esse Clericis irregularitatem impositam.
Itē Clericum, vel Religiosum violante interdi-
ctum locale, reddi inhabilem ad electionem
tam actuum, quam passim. Quæsiem autem
in violatores interdicti localis suspensi-
onen incurant?

230 *Incurront* Incurrunt quidem suspensionem ab officio
quidem. & beneficio, & consequenter à iurisdictione

DVBIVM LIII.

*Clericus non interdictus, & in loco non in-
terdicto admittens interdictos ad celebra-
tionem, &c. incurrit interdictum ab Ecclesiis
ingressu. Ad quod opus est, ut sit à iurisdictio-
ne Ordinaria exemptus?*

231 *E* X eo quod Clericus non interdictus, & in
loco non interdicto admittat interdictos ad
celebrationem, &c. Sacraenta ministret, sappia-
vel sepultrum Ecclesiasticam concedat, ir-
regularis non est. Quia nullibi constat, hanc
penam ob hoc delictum esse appositam: & ir-
regularis solummodo in casibus à iure ex-
premissis incurrit. Est tamen ei Ecclesiæ in-
gressus interdictus quoque ad arbitrium eius,
cuius sententiam contempnit, competenter la-
tis faciat. c. Ep. scporum, de privileg. in 6. Que-
ritum vero, num ad hanc penam incurram, opus sit, ut Clericus ab Ordinaria Episcopi
iurisdictione sit exemptus?

Opus quidem est. Quia cap. prædicto dicitur:
Clerici scilares, vel regulares quantumcumque
exempti. Sic Nauarr. summa capite vigesimo q.
quinto, numero nonagesimo quarto. Henrquez
libro decimo terio, capite quadragesimo terio,
numero terio. Suarus disputatione trigesima
quarta, sectione quarta fine. Avila parte quin-
ta, disputatione quinta, dubio quarto, conclusione
quarta.

Opus non est. Quia ly. Quantumcumque
exempti non ad restringendam, sed potius ad
ampliandam dispositionem, est appositum. Ita
Say. l. 5. thes. c. 14. n. 8.

232 *Probabile* hec, sed probabiliorem reor esse
secundamq; texti magis accommodata est
& cum de penis agitur, mitior leg. expostio
est præferenda.

CAPVT

non est interdictum, Censura, sed quædam pœnalis prohibitio ab interdicto distincta.

CAPUT XII.

Circa Interdicti Relaxationem.

DUBIVM LIV.

An quoad aliquos effectus manente interdicto suspendi id posse à quocumque feratur?

²³⁷ *Questionis statu.* **S**uspendi interdictum ad tempus ab eo qui si dicitur posse, dubium non est. Quia cum potestatem habuerit apponendi, & tollendi illud, à fortiori id potest pro aliquo tempore suspendere: illa enim suspensio est interdicti sublatio, & racita illius impositio. Quæsiem autem, an quoad aliquos effectus manente, suspendi interdictum possit?

²³⁸ *Potest qui dicitur qui dicitur qui dicitur.* Potest profecto. **Q**uia *Cap. Dilectio filii, de appellatione.* Decanus quidam interdicti sententiam ferens, eius effectum, ad tempus decretaverat suspendendum. Ergo non solum à Pontifice, sed ab eo, qui interdicti sententiam tulerit, potest interdictum suspendi quoad aliquos effectus, quoad alios manente. Sic Doctores multi ad hoc *cap.* quos sequitur *Couarruicias ad e. Alma. part. 2. §. 2. numer. 4. Narr. summ. c. 27. num. 165. Henriquez l. 13. c. 51. numer. 4. Sylvestre verba Interdictum 3. quæst. 5. Angel. eodem 8. num. 3. Surius disput. 38. et c. 3. num. 5.* Probabile reputat *Auila p. 5. d. 6. dub. 4. concl. 1. 2. & 3.*

²³⁹ Non potest à quocumque feratur, sed solum à Pontifice. **Q**uia interdicti effectus sunt ei ex iuris dispositione annexi, imo in ipsorum præsumptione interdicti essentia à Pontifice constituta est: nemini alteri à Pontifice datum est Pontificis dispositionem mutare: ergo. Ita *Abbas in Cap. Ad hoc, de appellationib. Auila conclusione quarta, Hurtad. de interdict. diffe. 16. num. 50.*

¹⁴⁰ *Hic defen. da.* **F**ateor, primam sententiam communem, & admodum esse probabilem, probabilitatem tamen reos esse secundam. Nam interdictum est locale, vel est personale. Si locale est, locus redidit *incapax*, vt in eo diuina sicut prius peragantur. Quod adeo est verum, vt fere omnes Doctores assertant, perseverante interdicto, non posse Iudicem ibi diuina celebrare; nam aquæ ipsi, & alij legè à iure communi inducta ligatur. Ergo signum est effectus; interdicti non posse suspendere. Eadem ratione id de interdicto personali probo, à cuius effectibus eximi, nullus potest, nisi ab interdicto eximatur, quia non ab alio, quam à Pontifice effectus illi interdicto annexuntur. Fato tamen posse Iudicem partem interdicti suspendere, & priuare personam interdictam à diuinorum assistentia tantum, vel à celebratione, vel à Sacramentorum receptione. Sed hæc priuatio *Eccles. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.*

DUBIVM LV.

Destructa Communitate interdicta, si aliquis ex illa subsistat, ligaturne interdicto?

Cessat interdictum absque absolutione, ²⁴¹ *Questionis statu.* subiecto illius destructo: vt si latum sit in aliquam Ecclesiam, illa vero omnino destruetur, cessabit interdictum: quod non est verum cum locus Ecclesie interdictus est; quia ibi manet solum Ecclesia. Idem dixerim de Communis interdicto: si enim haec omnino extincta sit, illius interdictum cessabit; quia cessat subiectum, cui inesse debet. Quæsiem autem, an si destruxa Communitate, aliquis ex illa subsistat, adhuc interdicto ligetur?

Ligatur quidem. **Q**uia iura Communis ²⁴² in ipso perseverant. *Argum. leg. Sicut municipij.* **L**igatur. *ff. Quod cuiusque viri statu. Sic Alterius de interdict. d. 11. c. 3. Bonac. tom. 1. de Cens. d. 5. pun. vlt. n. 3.*

Non ligatur. **Q**uia interdictum Communis non illigat singulas personas, nisi quænam Communis partes sunt. Ad destructa Communitate partes illius esse non possunt: ergo. Ita omnes reliqui Doctores, quos memorat, ac sequitur *Castro Palao de Cens. d. 5. punct. 7. §. 1. n. 2.*

Idem affirmo videns legem illam *Sicut municipli ad summum probare, iura favorabilia* ²⁴³ *Non ligatur.* **I**de affirmo. *ff. Quod cuiusque viri statu. Sic Alterius de interdict. d. 11. c. 3. Bonac. tom. 1. de Cens. d. 5. pun. vlt. n. 3.*

Idem affirmo videns legem illam *Sicut municipli ad summum probare, iura favorabilia* ²⁴⁴ *Non ligatur.* **I**de affirmo. *ff. Quod cuiusque viri statu. Sic Alterius de interdict. d. 11. c. 3. Bonac. tom. 1. de Cens. d. 5. pun. vlt. n. 3.*

DUBIVM LVI.

Parochus, aliasve proprius Sacerdos potest non interdictum personale speciale non referuatum in foro conscientia relaxare?

Certum est, interdictum personale speciale ²⁴⁵ *Statu. que-* relaxari posse tum ab Episcopo, tum à Re- *ligiosis habentibus priuilegium absoluendis,* di à Censuris, vt ex communi docet Henriquez, *libr. 13. capit. 35. numer. 3. Auila part. 5. disputat.* **6. dub. 2.** **D**ubium vero est de Parocho, aliove Sacerdote proprio, num possit in foro conscientiae interdictum hoc personale speciale relaxare?

Minime potest. **Q**uia speciale ad hoc priuilegium requiritur. **Vnde Religiosi ad confessiones audiendas approbati, nequeunt huiusmodi relaxare interdictum, nisi speciale ad id habeant priuilegium.** *Sic Henrig. l. 13. c. 35. n. 2. Sayrus l. 5. thes. c. 15. n. 22. Auila p. 5. d. 9. dub. 1. concl. 2.*

Potest plane. **Q**uia hoc interdictum, sicut & ²⁴⁶ *Non potest.* **P**otest plane. **excōmunicatio non priuat absolutione Sacra-** ²⁴⁷ **E**cce ² *mental.*

mental, quæ est ratio propter quæm Doctores concedunt posse Parochum ab excommunicatione non referuata absoluere, præcipue quia ratio dispositionis in cap. *Nuper*, de sententia excommunicationis, procedit circa hanc Censuram non referuataam. Ita Suarius disputation. 38. section. 8. numer. 9. Coninch. disputation. 17. numer. 77. Layman libr. 1. tractat. 5. part. 4. cap. 5. numer. 3. Bonac. tom. 1. disputation. 5. puncto ultimo, numer. 6. Fillius tractat. 18. capit. 5. quæst. 8.

248 Idem censeo. Ideo enim Gloff. ad cap. *Præsentia*, de sententia excommunicationis, in 6. verbo Generaliter, æquiparat Censuras excommunicationis, & interdicti personalis specialis quo ad absolutionem. Dixi verò *Non referuatum*: nam ab interdicto personali speciali referuato nullus alius præter ipsum, cui est facta referuatio, vel illius Superiorum absoluere poterit.

DVBIVM LVII.

Ad interdictum relaxandum, necessariumne est iuramentum de non patrando amplius delicto, ob cuius causam interdictum est latum?

249 Questionis statu.

Nilla est determinata forma relaxandi interdictum, sed illa sufficit, quæ voluntatem absolucionis exprimat. Nec cæmonia aliquæ, ac solemnitates in huius Censuræ absolutione sunt præscriptæ. Quæblerim autem, an necessarium sit iuramentum de non patrando amplius delictum, ob cuius causam interdictum fuit latum?

250 Necessarium est.

Necessarium est. Quia pro absolutione ab excommunicatione Censura semper requiriatur, nec sine illo absolutione conferetur: idemque asselet in absolutione interdicti obseruari: ergo innuitu huiusmodi iuramentum esse necessario addicendum. Sic Sayrus libro quinto, theam, capite decimo quinto fine, iundis iis, quæ tradit libro quarto, capite decimo septimo, numero trigesimo. Argument. Cap. *Super eo*, el 2. & Cap. *Venerabilis de sententia excommunicationis*.

251 Non est necessarium.

Non est necessarium. Quia huiusmodi iuramentum pro sola absolutione ab excommunicatione semper innungitur, non semper pro aliarum Censurarum absolutione: ergo innuntur, ad eam necessarium non esse. Ita Suarius d. 38. sect. 3. n. 1. *Palao de Cens. disp. 5. punct. 7. §. 2. numer. 11.*

252 Authoris sententia.

Ego quidem existimo expeditius admodum esse, vt iuramentum exigatur, maxime cum delictum est graue: non tamen esse necessarium, sed præstite satisfactione reali, si fieri potest: sin minus cautione de satisfaciendo data, absolutionem absque iuramento adhibito concedi posse.

CAPUT XIII.

Circa casus nonnullos, in quibus ipso iure latum est interdictum.

DVBIVM LVIII.

Ut interdicto afficiatur, qui impedit Legatos, vel Nuncios Apostolicos, ne suum officium libere exerceant: debet id impedimentum apponere consuetudinis praetextu?

Contineretur interdictum in Extra-
uag. *Supergentes*, deconfundetur inter-
communes. Ibi enim Domini Re-
gnis, Castris, Cuiutatis, Oppidi, vel
alterius loci impeditentes, ne Le-
gatus, vel Nuncio Apostolicus in suas terres
ingrediatur, neve suum liberè exequatur offici-
um, excommunicationi subiciuntur, & eorum
Regna, Cuiutatis, Castrum, & loca supp-
nuntur interdicto, dum in ea contumacia per-
sisterint. Quarum autem, an hoc impedimen-
tum apponere debeant consuetudinis praetex-
tu, ut hac Censura illigentur?

Debet praetextu consuetudinis apponere. Quia in præfatione huins constitutionis, quæ est aduersus Dominos temporales prætendentes sibi competere ex consuetudine, ne villus Legatus ab ipsis non perciverit eorum terras in-
grediatur, munusque suum exerceat: quam consuetudinem vt rationi contrariam, & Apo-
stolice authoritati detrahentem Pontifex re-
probat. Præterea Rubrica, sub qua hæc consti-
tutio collata est id confirmat: enim *De con-
suetudine*. Sic *Suar. d. 37. sect. 1. n. 22. Alterius de
interd. d. 1. 2. c. 3. fine.*

Non debet sub consuetudinis praetextu im-
pedimentum adiicere, sed fatus est, quo cumque
titulo prætetur. Quia licet Pontifex occasione
dominorum, qui prætextu consuetudinis hoc
impedimentum Legatis Sedis Apostolice ap-
ponebant, hanc constitutionem edideritam
cum legem solit in futurum, nullius consuetu-
dinis meminit. Ita Ponac. tom. 1. d. 5. qu. 3. pars. 3.
Sayr. l. 5. theb. c. 2. n. 2. Toler. l. 1. c. 54. n. 1. Vgol.
tab. 5. c. 3. n. 7. Syluest. 2. ver. *Interdictum 4. quæst.*
1. num. 7.

Communior, ac tñior sententia est, opus
non esse ad hanc Censuram incurrandam, quod
prætetur impedimentum prætextu consuetu-
dinis: sed fatus est, quo cumque titulo ap-
penatur. Ideoque omnes, quos legi, Doctores præ-
ter Suarium, & Alterium, nihil amplius requirunt
ad hanc Censuram incurrandam, nisi quod Se-
dis Apostolica Legato impeditius ingressus,
& eius munieris exercitum.

DVBIVM

DVBIVM LIX.

Prohibitio illa Cap. Quicumque, de
haret. quo locus, in quo hereticus
sepultus est, in perpetuum priuatur, ne
alios recipias, estne proprie Inter-
dictum?

²⁵⁷ *Sicut que-* Interdicti localis specialis casus continetur
in prefato cap. *Quicumque*. Nam si hereticus
eiusve receptor, defensor, vel fautor tradatur
scienter Ecclesiasticae sepulturae, locus ille, in
quo sepultus est, in perpetuum priuatur, ne
alios recipias. Quæsterim, an hoc verum sit interdictum?

²⁵⁸ *Verum in in-* Verum interdictum est. Quia unus ex inter-
dicti effectibus est personam interdictam Ecclesiasticae sepulturae, vel locum interdi-
ctum. Atum huiusmodi sepulturae incapacem esse, hoc
est in eo sepeliti. Sic Paludanus in *quarto*, *di-*
stinctione decima octaua, *questione octaua*, *ari-*
culo primo, *Sayrus libro quinto*, *thesaur. capite*
duodecimo, numero decimo, *Filiucius tractat. 18.*
num. 140. & alii.

²⁵⁹ *Non est in in-* Non est interdictum verum, sed prohibitio,
ne inibilis fidelis sepelitur. Quia si interdi-
ctum esset, priuaret officiis diuinis, & Sacra-
mentis, non autem sola sepultura Ecclesiastica.
Ita Suarus *disputatione triginta septima*, *secunda*,
sextione prima sine. Alterius de interdicti *dispu-*
tatione duo decima capite quarto, *numero vigesimo*
octauo. Bonacina *tom. 3. disputation. 4. question. 3.*
punct. 7.

²⁶⁰ *Hoc verius esse iudico*, maximè cum haec
prohibitio non extendatur ad totum Tem-
plum, sed solummodo ad locum illum, seu tu-
mulum, in quo cadaver heretici, vel eius fau-
toris sepultum est.

DVBIVM LX.

lebrantes, vel celebrari facientes divina in Ci-
uitatibus, Castris, vel locis ab Ordinario inter-
dictis, Cap. Episcoporum, de privilegiis in 6.
interdicuntur. At he actions prestante necessi-
tatione sunt in interdicto locali generali, ve
Censura locum habeant?

²⁶¹ *Nominalia* **I**N eo Cap. interdicuntur ab ingressu Eccle-
siae omnes quantumcumque exempti, cuius-
cumque Ordinis, status, vel conditionis ex-
stant, qui scienter celebrant, vel faciunt cele-
brari diuina in Ciuitatibus, Castris, Villis, (nisi
quatenus eis à iure conceditus,) seu locis alii
interdictis ab Ordinariis, seu delegatis Iudici-
bus, vel à iure. Quive excommunicatos publice,
vel interdictos ad divina officia, Ecclesiastica
Sacra menta, vel Ecclesiasticae sepulturam
admittere presumperint. Interdicuntur autem
hi, donec de transgressione huiusmodi ad arbit-
rium eius, cuius sententiam contempnere,
competenter satisfecerint. Quia satisfactione
posita, interdictum cessat; quia solum usque ad
satisfactionem competentem est latum. Quæ-
Esob. & Mend. Theol. Moral. Tom. VI.

Itio autem voluitur, an præfatae actiones, præ-
stande necessario sint in interdicto locali ge-
nerali, vt sit locus huiusmodi interdicto?

Non sunt necessario præstandæ in interdi-
cto locali generali, sed latius est, si in interdicto ²⁶² *Non sunt*
locali speciali præstantur. Quia textus videtur *necessario*
generaliter loqui, vt colligitur ex verbis super-
ius relatis. Sic Bonacina *tom. 3. d. 4. q. 2. punct. 6.*
numer. 3.

Sunt necessario in interdicto locali genera- ²⁶³
li præstantur. Quia hæc constitutio præcipue *Necessario*
est lata ad comprimendam exemptionem au- *præstantur*
daciæ: exempti autem solum in interdicto *sunt*.
generali locali loci exemptionem pretendere
posunt, & non in speciali interdicto. Ita Suar.
disput. 37. section. 1. num. 5., *Filiucius tractat. 18.*
num. 147.

Hoc verius esse existimo. Nam verba textus ²⁶⁴ *Hoc verius*
solum interdicto generali perfectè accommo-
dantur. Inquit enim: *Scienter celebrant, vel fa-* *esse puto.*
ciunt celebrari diuina in Ciuitatibus, Castris,
Villis, seu locis aliis. At Ciuitas, Castrum, Villa,
& locus subiecta sunt generalis interdicti.

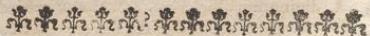
DVBIVM LXI.

Personæ hoc interdicto Cap. Episcoporum, com-
prehensa suntne solum secularis,
vel Regulares à iurisdictione Ordinaria
exempti?

Solum sunt secularis, vel Regulares à iuris- ²⁶⁵
dictione Ordinaria exempti. Quia hos vo. *Solum ex-*
luit Pontifex speciatim, hac Censura compri- *pti sunt hæc-*
merit: nam Ordinaria iurisdictioni persona *interdicta*
subiecta ab Ordinariis compelli poterant, nec *obnoxii*,
opus erat, vt Pontifice Censura hac compel-
lerentur. Sic Nauarr. *cap. 27. num. 157.* Couarr.
ad *cap. Alma. part. 1. §. 6. num. 9.* Suarus *disput.*
37. section. 1. numer. 5. *Aquila part. 5. d. 5. dub. 4.*
& alii.

Non sunt solum secularis, aut Regulares ²⁶⁶
exempti, sed & non exempti. Quia illa dictio, *Non sunt*
Quantumcumque exempti, non est restrictiva, *solum exem-*
pti dilutionis, sed ampliativa. Ita Gloss. *ibi, verb. pt. 1.*
Ingressum. Sylvest. v. Interdictum 6. §. 2. Angel.
ereditum num. 5. Bonacina *tom. 3. d. 4. q. 2. punct. 6. n. 9.*
& alii.

Hoc verius esse indicarim. Nam si attente ²⁶⁷
textus verba illa, *Omnis quantumcumque exem. Hoc verius*
pti cuiuscumque Ordinis status, vel conditio esse reor-
nis existat, perpendatur, hunc sensum
procudubio reddunt: quicumque Clericus, vel
secularis, vel Regularis, etiam si summe exem-
ptus sit.

CAPVT XIV.

Circa Cessationem à Di-
uinis.

D V B I V M LXII.

*Alius triplex Cessationis effectus sit
annexus cuiuslibet Cessa-
tioni?*

²⁶⁸ *Effectus triplex communiter Cessationi à
Questionis
statu.* **E**ffectus triplex attribuitur, scilicet priuatum diuinorum officiorum, sacramentorum, & Ecclesiastice sepulture. Quæsiem verò an hi effectus cuiuslibet cessationi sunt annexi?

²⁶⁹ *Non sunt.* Non sunt. Quia non solum à Summo Praefule (de quo non est dubium,) sed à quolibet. Indice cessatio partialis potest imponi, hoc est, quoad unicum solummodo effectum, & non quoad omnes verbi gratiâ, quoad priuationem diuinorum officiorū, & non quoad Sacramentorum, vel Ecclesiastice sepulture. Hæc enim potestas nullibet restricta videretur. Sic Suar. d. 39, s. 2, n. 15, & s. 4, n. 4. Fill. tr. 18, numer. 172. & 187.

²⁷⁰ *Sunt annexi omnes.* Sunt plane cuiuslibet cessationi annexi. Quia hi effectus annexi sunt cessationi ex iure communi statuto in cap. Non est 11. de sponsal. ibi: Nulla officia diuinâ celebrari permitteatis. Quod ius immutare nemo, à Pontifice, potest. Sicut ergo nullus potest excommunicationis effectus restringere, quia iure communi sunt statuti; sic nec cessationis effectus poterit restringere. Ita Henr. l. 13, c. 2, n. 1. & c. 5, 4, n. 1. Say. l. 5, thes. c. 18, n. 7. Bonac. tom. 1, d. 6, pun. 3, n. 8. Avila p. 6, d. 3, dub. 4.

²⁷¹ *Hoc lange* præter Pontificem cessationis effectus limitare probabilitus. posse. Neque placet mei Suaris (eius venia dixerim) responsio n. 4. Pontificem illo in colloqui de speciali cessatione. Nā Doctores omnes inde sumunt argumentum, ad affirmandum, cessationem quamlibet prohibere omnia officia diuinâ, neque habere locum indulgentiam faciam in cap. Alma mater. Præterea si cessatione partialis: & quoad particulares effectus, & non quoad omnes imponi posset: effet multiplex cessatione, sicuti est multiplex interdictum, quam tamen multipliciter nullo modo iura agnoscunt.

D V B I V M LXIII.

*Prinile
gium concessum in Cap. Alma,
extenditur ad Cessa-
tionem?*

²⁷² *Questionis
statu.* **P**rimus effectus cessationis est prohibitio diuinorum officiorum. cap. Non est vobis de sponsal. Quæ prohibitio etsi directe Clericos afficiat, laicos etiam comprehendit. Suario d. 39, s. 2, n. 14. Filliatio tr. 18, n. 166. & Bonacina tom. 1, d. 6, pun. 3, n. 4. attestantibus. Dubitamus autem, num priuilegium concessum in cap. Alma, de sent. excom. in 6, vt possint Clerici officia diuinâ celebrare in loco interdicto, submissa voce, ianuis clausis, & campanis non pulsatis ad cessationem à diuinis extendatur?

Extenditur quidem. Quia cessatione hæc sp. 273
statu iure antiquo sub interdicto continebatur. Et quia rationes, quibus morus fuit Pontificis quidam. sex ad concedendum, vt tempore interdicti generalis diuinâ celebrarentur illa moderatione, scilicet, ne fidelium deuotio teperceret, ne haereses pullularent, & que in cessatione à diuinis procedunt. Ergo priuilegium interdicto concessum ad cessationem debet extendi. Sic Archidiacon. ad c. Si Canonici, principio. Paludan. in 4, d. 18, q. 8, a. 3, n. 28. Nauart. summ. c. 27, mm. 189. Villadie. de irregul. ob viol. tironem interdict. §. Dicitur est. & cap. 5, de interdict. numer. 15. Pd. burgo suorum. confess. libr. 3, titul. 33, questione 221.

Non extenditur. Quia si licet. Canonicis tempore cessationis generalis, sicut licet tempore interdicti Horas Canonicas dicere: possent, & deberet, eas Horas recitare, ne priuati possent distributionibus, sed necessario eas incurarentur. Quo posito, non esset obligatus eas illis solvere, qui causam cessationis deducunt de facto obligatur in c. Si Canonici, §. Si autem, de officio Ordinarij, in 6, & aperte colligitur ex c. Dilectis, de appell. & c. Irrefragabili, & cap. Si Canonici, & cap. Quamvis, de officio ordin. in 6, & Clement. 1, de sent. excom. Sit Medina summ. lib. 1, c. 1, §. 14. Henrquez lib. 1, c. 5, numer. 2. Sayrus l. 5, thes. c. 19, n. 2. Suarus d. 39, s. 2, n. 7. Avila p. 6, d. 1, dub. 3. Coninch. d. 7, n. 8. Laym. l. 1, tr. 5, p. 4, c. 6, n. 1. Bonac. to 1 d. 6, pun. 1. Hurtad. de cessat diff. 2, n. 58.

Hæc sententia communior quidem, veior mihi est. Quia non est eadem ratio, in cessatione, ac in interdicto, vt priuilegium pro interdicto concessum ad cessationem extendatur. Nā cessatione diuinis rarissime, & ob virginissimam canam imponitur, & tentatis pluribus alii remediis, & semper ob consumaciam alicuius infingendam. Secutus cōtingit in interdicto. Profecto si limitationes, quæ in interdicto licent, in cessatione licerent: cessatione non effet grauamen speciale supra interdictum, quod esse contra Ecclesiæ usum quis non videat?

D V B I V M LXIV.

*Priuilegium concessum pro illis quatuor fe-
stis in Cap. Alma mater,
extenditur ad Cessa-
tionem?*

Priuilegium illud pro festis Natalis Domini, Palchæ, Pentecostes, & Assumptionis Deipara pro tempore interdicti, ad cessationem minime extendit. Quia non est eadem ratio indulgentie huius in cessatione, ac in interdicto: est enim grauamen specialissimum super illud. Sic Bonacina tom. 1, disputation. 6, pun. 6. Layman. libr. 1, tr. 1, s. 4, part. 4, cap. 6, numer. 2. Suarus disputation. 39, s. 1, n. 7. & alij.

Extenditur quidem. Quia id colligitur ex ipso textu Cap. Alma. Nam ibi concessum extenditur interdicti diibus celebrari diuinâ officia non in vi permissionis, sed constitutionis, & ordinationis, inquit enim,

In illis festiuitatibus Natalis Domini, Pascha, Pontecolles, & Assumptionis B. Virginis Mariae campanæ pulsuntur, & iannis apertis, & alta voce diuina officia solemniter celebrentur: ergo aduersus hanc constitutionem non potest cessatio, quæ ab inferiore Pontificis indicta est, vim habere. Ita Couar. ad cap. Alma, p. 2. §. 5. n. 5. Henr. l. 13. c. 5. num. 3. Gutier. l. 1. Canonic. q. 9. c. 10. Sayr. l. 5. thes. c. 19. nu. 6. Sanch. l. 7. de marr. d. 8. n. 18. Auila p. 6. d. 1. dub. 6. concl. 1. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 6. n. 3. Inclit. Suar. d. 39. sect. 2. n. 23.

Ego autem iudico, iuris rigore spectato veram omnino primam sententiam esse: at spe-
cata consuetudine & æquitate, hanc exten-
sionem faciendam proculdubio esse. Sicque
cognoui Doctores almae Universitatis Salman-
ticensis respondisse.

DUBIVM L XV.

Ex vi privilegij concessi audiendi diuina, vel celebrandi tempore interdicti: pos-
suntne tempore cessationis diuina audi-
ri, vel celebrari?

²⁷⁹ _{Nepossum.} **M**inime possunt. Quia (vt supra vidimus) cessatio sub interdicto non comprehen-
ditur, sed ab eo distinguitur. Ergo privilegium ad interdictum nequit ad cessationem extendi. Quod maxime procedit in privilegio singula-
ribus personis concessio, quod Christi sumen-
dum est. Sic Nauar. sum. c. 24. n. 189. Suar. d. 19.
sect. 2. n. 11. Sayr. l. 5. c. 19. nu. 15. Bonac. to. 1. d. 6.
pun. 1. fine.

²⁸⁰ _{Possunt} _{plam.} Possunt plane. Quia late privilegium illud est interpretandum, maxime cum iure antiquo parum cessatio ab interdicto distinguebatur. Ita Couar. ad cap. Alma part. 2. §. 4. numer. 7. Henrquez lib. 13. c. 53. n. 3. Et refert ita sensi-
le quodam iuri peritos Salmantenses con-
sultos. Sayr. l. 5. cap. 19. n. 5. Auila p. 6. d. 1. dub. 5.
concl. 2. limitans casu, quod priuilegium conce-
sum fuerit ante constitutionem Cap. Alma.

²⁸¹ _{Autoris} _{refutatio.} Ego quidem existimo priuilegium non extendi ad cessationem, si sicut singula-
ribus personis concessum: extendi au-
tem si sicut concessum communitati vel per-
sonis ratione dignitatis, vt est priuilegium concessum. Episcopis audiendi vel cele-
brandi tempore interdicti in Cap. Quod nonnullis, de priuileg. & Cap. ultim. eodem titul. in sexto. Hoc enim priuile-
gium late, illud vero stricte est interpre-
tandum. Id autem est certum, casu quo priuilegium extendatur, Missam, & of-
ficia diuina celebranda secreto esse, &
moderatione Cap. Alma apposta, & asserta.

DUBIVM LXVI.

Licetne tempore cessationis in particulari-
binos vel ternos recitare Canonicum of-
ficium?

Non licet. Quia id prescribi videtur in c. 282
Permitimus de sent. excom. ibi: Nulla di-
nina officia permitatis, aliquatenus celebrari. Et
c. quod inter de punit. & remis. concessa facultas
recitandi tempore interdicti binis, vel terni,
minime est ad cessationem trahenda. Sic Do-
ctores Salmantenses teste Sayr. l. 5. thesau. c.
19. num. 4.

Licet equidem. Quia haec recitatio non est
publica, & solemnis, sed priuata, que nec in-
terdicto, nec cessatione tollitur. Et quia extra
Ecclesiam haec recitatio licita est, vt Doctores
asserunt. Ergo etiā in Ecclesia. Nā cum publica
solennitas abest, accidentale videtur esse quod
recitatio illa in Ecclesia geratur. Ita Sayr. vbi
sup. Henr. l. 13. c. 53. n. 2. Suar. d. 39. sect. 1. nu. 14.
Bonac. to. 1. d. 6. pun. 3. n. 3. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 6.
num. 2.

Longe probabiliorem hanc sententiam ef-
fe crediderim. Cui non obstat textus in c. Per-
mitimus, quia intelligendus est de permissione probabilius
officii publici. Textus vero c. Quod in te, non
concedit facultatem, sed quod alias licet erat,
declarat. De pulsione demū campanarū idem
est dicendum, ac de interdicto, nullo scilicet
modo licere in ordine ad diuina officia pulsari.
Secus vero ad alia officia, quæ diuina non
sunt, nisi consuetudo in contrarium ab Eccle-
sia matrice obseruetur.

DUBIVM LXVII.

Innihilane est Cessatio, non ferantur conditioni-
bus cuiuslibet civica censuras, in c. 1. de sent. ex-
com. in 6. prescriptis?

Causa materialis, seu delictum, ad cuius
clementationem ferenda est cessatio debet
esse grauissimum, & manifestum notoriterate
facti, vt eius scandalo possit cessatione occur-
ri: neque in contrarium stare potest consuetu-
do, vt potest irrationalib. & in grauamen Eccle-
siae cedens. Colligitur ex c. Infragili, de officiis
ordinar. & c. Si Canonicis, & cap. Quamvis eodem
tit. in 6. Insuper haec causa, propter quam im-
ponitur, exprimi debet instrumento publico
per Tabellionem, seu patentibus aliis litteris
sigillo authenticō munitis, quæ debent tradi
ei, contra quem cessatio indicitur. Præterea
debet prius delinqnens moneri, an emenda-
tionem, & satisfactionem præstare velit, neque
enim cessatio, quæ grauissima pena est, indici
potest nisi pro contumacia. Porro ha conditions
sunt eiudicem rationis cum illis, quæ
prescribuntur in c. 1. de sentent. excom. in 6. pro
qualibet censura ferenda. Nam require, an ad
validitatem cessationis debeat ferari om-
nes predictæ conditions?

Ecce 4. Debent

²⁸³ _{Nonnulla}
suppono.

324 Theologiæ Moralis. Liber LII.

285
Debent esse
cessatio

Debent necessario, ita ut aliqua deficiente inutilida sit cessatio. Qui Doctores plerumque conuenient præfatas conditiones cœmunes esse omnibus cessationibus sive impositis à Capitulo, sive à Prælato. At in c. *Quamvis*, de officiis Ordinar. in 6. dicitur. *Parte cessante, & supra scripta non feruante* (sicutque in illo c. continentur, & quæ lata erant in c. *Si Canonicis*, & in c. *Irrefragabili*, quæque in c. *Quamvis* renouantur) Cessatio non feruatur. Si igitur non est feruanda cessatione, illis conditionibus in eius impositione feruatur; ergo illæ conditiones sunt pro valore cessationis necessariae. Sic *Sayr. L. 5. thes. c. 18. n. 16.* alios referens. *Auila p. 6. d. 2. dub. 2.* Et de cessationibus à Capitulo impositis asserit *Suar. d. 39. sect. 3. n. 13.* *Coninch. d. 17. n. 90.*

286
Necessario
non debent.

Non debent necessario omnes ha conditiones feruari. Quia in c. *Quamvis*, & c. *Si Canonicis* non redditur sententia inutilida. Et ex ipso iure naturali prædictæ conditiones pro valore cessationis non requiruntur. Ita *Suar. d. 38. sect. 4. n. 8. & 11.* *Coninch. d. 17. n. 90.*

287
Autoris
resolutio.

Existimo, in qualibet cessatione has conditiones esse obseruandas, at ob eorum defectum non fore irritam cessationem, sed solum iniustam. Tantum de monitione crediderim necessariæ esse eam scilicet, quæ sufficeret ad notitiam habendam de cessatione imponenda, quæque ad valorem cuiuscumque censuræ requisita fore: non autem quod si tali tempore, & modo, quo in præfato c. *Quamvis* præscribitur.

DUBIVM LXVIII.

Si Capitulum, Sede vacante, velit cessationem imponere, debentne quædam conditiones ei præscriptas necessario obseruare?

288
Nonnulla
præmitto.

Præter supradictas conditiones, alia sunt feruanda pro cessatione imposta à Capitulo, scilicet, ut ad hanc cessationem imponendam, conuocentur omnes, qui conuocandi etsæ pro electione quavis facienda: qui inter se debent conferre, an expediat cessationem imponendam. Et consultatione factæ suffragia sunt ferenda, & ex maiori parte sufficiens cessatione determinatur. Alias sicut electione sine hac conuocatione, consultatione, & determinatione est nulla c. *Coram dilecto c. Propter, de elec.* Sic cessatione, quæ electione comparatur in c. *Quamvis*, de officiis ordinariis nulla erit, ut annovit. *Sayr. L. 5. thes. c. 8. n. 14.* Quæstio igitur est, num Capitulum Sede vacante debeat has conditiones in cessatione ferenda obseruare?

289
Debet qui
dem.

Debet quidem. Quia textus in c. *Quamvis* has prescribit conditiones obseruandas à Capitulo, seu conuentu, qui ex maiore parte Canonorum, seu conuentualium coalescit. Sic *Auila p. 6. d. 2. dub. 2.*

290
Non debet.

Non debet. Quia Capitulum, Sede vacante, non per se, sed per Vicarium electum iurisdictionem exercet iuxta Tridentinum *ses. 24. c. 16.* Ita *Suar. d. 39. sect. 3. n. 10.*

291
Autoris
resolutio.

Ego existimo, primam sententiam veram esse, casu, quo capitulum, seu conuentus per se cessationem indicaret. At cum Capitulum, Se-

de vacante, non per se, sed per Vicarium electum iurisdictionem exercet, ea de causa ad impedimentam cessationem non indiget. Canonicorum conuocatione, & aliis in c. *Quamvis* præscriptis,

DUBIVM LXIX.

Religijs exempti obligantur feruare, & publicare in suis conuentibus cessationem impositam à Prelato, seu Capitulo, & in Ecclesia matrice obseruatam?

Certum est, grane piaculum perpetuum, qui cessationem celebrationi diuinorum officiorum, administratione, vel receptione, sacramentorum violauerit. Quia legem Ecclesiasticam ob grauiissimam causam impositam transgreditur. Solum est dubium, an Religijs exempti obligantur feruare ac publicare in suis Monasteriis cessationem impositam à Prelato seu Capitulo, & in Ecclesia matrice obseruatam?

Non obligantur. Quia Tridentinum *ses. 25. c. 12. de Regul.* solum præcipit obseruari censuras, ac interdicta: At cessatione à diuinis nec est censura, nec interdictum etiam penale: ergo in prædicto decreto non continetur. Sic *Alte. de interd. d. 2. c. 8.*

Obligantur equidem. Quia Concilij decreatum expeditum fuit in confirmationem *Clement. I. de sent. excom. vbi tam Regulares exempti obligantur, interdicta, & cessationes à diuinis feruatas ab Ecclesia matrice obseruare.* Ita *Bonac. tr. i. d. 6. punct. 3. n. 10.* *Palao de conf. d. 5. pun. 9. §. 4. n. 2.*

Hoc dicendum. Nam licet textus in principio solum interdicti mentionem gesserit, colliguntur sub interdicti nomine voluisse cessationem à diuinis comprehendere: uti colligitur ex illis verbis: *Quod etiam in interdicto, & cessationibus &c. quæ indicant, antea de interdictis, ac cessationibus sermonem esse factum.* Præterea in cessatione magis virgintatines obligantes, ut Religijs conuentus cum Ecclesia matrice conformatur.

DUBIVM LXX.

Contrahitur irregularitas à Clerico violante cessationem generali?

Nulla penæ est laicis cessationem violantibus ipso iure imposta, sed iudicis arbitrio paniri debent. Clerici vero, & Religijs penam exemplis quam non exemptis imposta est excommunicatio ipso facto in *Clement. I. de sent. excom.* Debet tamē cessatione esse generalis, & ab Ecclesia matrice obseruari: nam ex violatione cessationis specialis nulla penæ ipso iure contrahitur. Quia nullib[us] habetur, nec de prædicta cessatione loquitur *Clementina.* Quæquierim autem, num irregularitatis penæ contrahatur à Clerico violante hanc cessationem generalem ab Ecclesia matrice obseruatam?

Con

297 Con trahitur quidem. Quia in dicta Clement. i. celsatio æquiparatur interdicto, ob eius violationem irregularitas contrahitur.
Cerabitur.

Sic nonnulli Doctores quos, presso nomine memorat Castro Palao de censur. disputatione quinta punto nono Pareg. quart. numer. 4.

298 Non contrahitor. Quia pena huiusmodi nullibi est expressa, & irregularitas non conurabit nisi in casibus à iure expressis.
Non contra-
batur.

Cap. Is cui, de sententia excommunicationis in sexto. Ita Palao citatus. Gloss. ad cap. Si Canonici. Abbas ad cap. Dilectis filiis, de appellat. numero decimo octavo. Palud. in 4. distinctione decima ob una articulo tertio du-
mero trigesimo octavo. Nauart. summ. capite de-
cimo septimo numer. 189. Suarius disputatione trigesima nona sectione prima numero octavo.
Avila part. 6. d. 3. dub. 2. concl. 4. Henr. l. 13. e.
54. n. 3. Sayr. l. 5. thes. cap. 18. num. 9. & alij apud
iplos.

299 Verius hoc. Quia licet in Clement. i. cessa-
tio equiparetur interdicto, idest solum quoad
penam excommunicationis impositam Reli-
giois interdictum, & cessionem generalem
non obseruantibus: non tamen quoad reliqua
omnia.

D U B I U M L X X I .

Potest per appellationem suspendi celsatio, si executioni mandata non sit?

300 Non potest suspendi. Quia non à iure, sed per iudice decernitur: ideoque ad factum pertinet, quod non videtur appellatione sul-
pendi posse. Sic Abbas ad e. Dilectis filiis. Vil-
ladieg. relatus à Couar. ad e. Alma. p. 2. §. 2. m. 1.
Sayr. l. 5. thes. c. 17. n. 7.

301 Suspendi potest. Quia per appellationem impeditur interdictio imponentis, & ex defec-
tu iurisdictionis nulla erit celsatio. Ita Couar. ci-
tatus. Saar. d. 39. sect. vlt. m. 3. Henr. l. 13. e. 12.
num. 1. & in Glos. lit. O. Auila part. 6. d. 3. dub. 1.
concl. 1.

302 Crediderim, sententiam cessionis exec-
utioni mandatam appellatione non suspen-
di; quia secum trahit executionem, que
nulla alia via impeditur potest, quam
relaxatione. At bene suspendi posse, si
executioni mandata non sit; quia per
appellationem (vt dixi) impeditur iu-
risdictionis imponentis, vnde nulla erit
cessatio.

303 Authoris
resolutionis.

LIBER

PAR
1. 101.
VII.